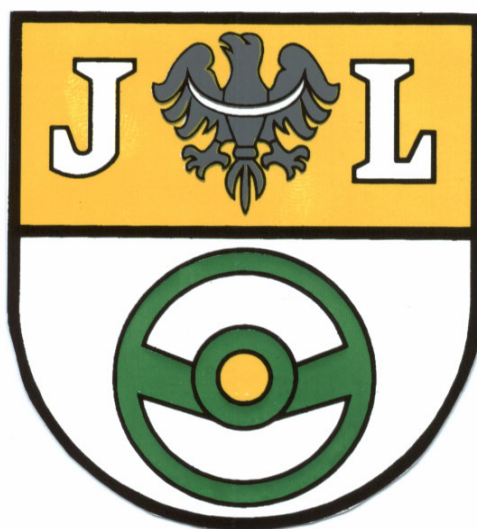

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr XIV/ 91 /2007
Rady Miejskiej w Jelczu - Laskowicach
z dnia 28 września 2007 roku

STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA I GMINY JELCZ-LASKOWICE
NA LATA 2007 - 2015

Jelcz-Laskowice – wrzesień 2007r.

Spis treści:

1.	Wstęp.....	3
2.	Podstawowe założenia.....	5
3.	Zgodność Strategii z dokumentami zewnętrznymi.....	6
4.	Powiązanie Strategii z dokumentami planistycznymi Gminy.....	7
5.	Podstawowe informacje o Gminie Jelcz-Laskowice	8
5.1.	Położenie	8
5.2.	Ludność	9
5.3.	Rys historyczny	11
5.4.	Zasoby przyrodnicze.....	12
5.5.	Organizacja gminy	14
6.	Zasady i metody przyjęte przy budowie Strategii	16
7.	Analiza Swot.....	17
7.1.	Szanse	17
7.2.	Zagrożenia	18
7.3.	Silne strony	19
7.4.	Słabe strony	20
8.	Strategiczne cele i zadania.....	22
8.1.	Sfera gospodarcza :	24
8.2.	Sfera przestrzenna :	25
8.3.	Sfera społeczna :	26
9.	Możliwości finansowania	29
9.1.	Fundusze wspólnotowe	29
9.2.	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego	31
9.3.	Banki, fundusze krajowe i inne fundusze międzynarodowe	33
9.4.	Projekty Gminy współfinansowane ze środków UE	36
10.	Wdrażania Strategii, monitoring i dokonywanie zmian	37
10.1.	Zespół ds. wdrożenia Strategii	37
10.2.	Monitorowanie realizacji Strategii	39
11.	Zmiany w Strategii	43
12.	Przywołane dokumenty.....	44
13.	Wykaz tabel, rysunków, wykresów.....	45
14.	Załączniki	46

1. WSTĘP

Polska wstępując do Unii Europejskiej w maju 2004 roku, włączyła się w realizację jednej z ważniejszych wspólnotowych polityk – politykę spójności, mającej na celu promowanie harmonijnego rozwoju całego terytorium unii, poprzez działania prowadzące do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju jej regionów, a tym samym do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Wspólnoty.¹

W ustawodawstwie Unii Europejskiej szczególne znaczenie ma harmonijny rozwój i wyrównanie dysproporcji pomiędzy poszczególnymi regionami. Przekłada się to na działania podejmowane przez poszczególne kraje, a dalej w przypadku Polski na województwa, powiaty i gminy.

Działania samorządu terytorialnego wykonującego zadania publiczne nałożone przez ustawodawstwo polskie, winny dążyć do efektywnego i kreatywnego zarządzania zasobami gminy celem zaspokojenia zbiorowych potrzeb jej mieszkańców oraz kreowania indywidualnego rozwoju. Nie jest to możliwe bez oceny aktualnego stanu społecznego, gospodarczego i ekologiczno-przestrzennego gminy oraz zasobów finansowych, organizacyjnych i ludzkich. Istotne jest również zachowanie spójności strategicznych celów i programów formułowanych na poziomie województwa, powiatu czy gminy, zgodnych z polityką kraju i Unii Europejskiej.

Strategia ma służyć efektywnemu zarządzaniu zasobami gminy dla dobra społeczności lokalnej. Powinna stworzyć warunki w których:

- mieszkańcy będą chcieli mieszkać, działać i rozwijać się na terenie gminy,
- inwestorzy zewnętrzni krajowi i zagraniczni będą chcieli prowadzić tu działalność,
- gestorzy funduszy wspierających zrównoważony rozwój będą przekonani, że wydawanie środków w projekty gminy i na jej terenie – jest korzystne.

Podstawy prawne działania Gminy określa Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95) z późniejszymi zmianami. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, a w szczególności zadania te obejmują sprawy²:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

¹ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 – Narodowa Strategia Spójności – dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów oraz Komisję Europejską – z maja 2007 r.

² Ustawa o samorządzie Gminy z dnia 8.03.1990 roku – wraz ze zmianami.

- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych,
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Przekazanie gminie w drodze ustawy nowych zadań, wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dotacji lub subwencji.

Niniejsza strategia wyznacza ogólne ramy, w jakich winna poruszać się gmina. Treść dokumentu ma inspirować i motywować, zarówno władze samorządowe jak i mieszkańców, do współpracy na rzecz gminy. Strategia ma stworzyć podstawę do aktywnego kształtowania rzeczywistości. Wyjść naprzeciw aspiracjom i dążeniom mieszkańców gminy, tworząc fundament ożywiania wszelkiej społecznej i gospodarczej aktywności.

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2007-2015” jest dokumentem wyznaczającym kierunek, ukazującym określoną wizję przyszłości. Sama strategia ma charakter elastyczny i otwarty, co pozwala na jej aktualizację i dostosowywanie do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, tak pod względem programowym jak i finansowym.

Pomoc ze strony pracowników Urzędu w zbieraniu i kompletowaniu materiałów, umożliwiła przeprowadzenie szczegółowej analizy stanu faktycznego, pozwalając na precyzyjne ustalenie i wyznaczenie wizji i misji gminy na najbliższe lata. Dane zawarte w strategii w przeważającej części pochodzą z lat 2001 – 2006.

2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA

Rada Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku przyjęła dokument opracowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pod nazwą „Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015” (SRK). Określa on kierunki rozwoju kraju jako wytyczne dla województw, powiatów i gmin.

Obowiązująca dotychczas „Strategii Rozwoju Gminy Jelcz-Laskowice do 2010” została zatwierdzona przez Radę Miasta w 2003 roku, czyli przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Od tego czasu zarówno bliższe jak i dalsze otoczenie miasta i gminy uległo istotnym zmianom. Zmieniły się również czynniki i możliwości które można wykorzystać do dalszego rozwoju.

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2007 – 2015” (Strategia) jest uaktualnioną i zmodyfikowaną kontynuacją „Strategii Rozwoju Gminy Jelcz-Laskowice do 2010”. Horyzont czasowy Strategii pokrywa się horyzontem czasowym SRK, oraz z okresem nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 wraz z zastosowaniem reguły wydatkowania środków n+2 (tj. w ciągu kolejnych dwóch lat). Niniejsza Strategia jest niezbędnym dokumentem dla racjonalnego wykorzystania szans płynących z członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz środków finansowych przyznanych na lata 2007 – 2013.

Strategia jest podstawowym dokumentem planistycznym będącym punktem odniesienia dla dokumentów operacyjnych na poziomie gminy takich jak: plan rozwoju lokalnego, wieloletni plan inwestycyjny oraz inne plany i strategie sektorowe. Powinna uwzględniać:

- podnoszenie poziomu życia mieszkańców gminy;
- podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki gminy;
- pobudzenie aktywności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy;
- zachowanie czystości środowiska przyrodniczego;
- zachowanie ładu przestrzennego;
- zachowanie wartości kulturalnej i dziedzictwa narodowego oraz kształtowanie tożsamości lokalnej;

Strategia określa cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego i infrastruktury, spójne z celami Powiaty Oławskiego określonymi w *Strategię rozwoju Powiatu na lata 2006 – 2015*³ oraz z celami Dolnego Śląska określonymi w *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku*⁴.

Dokument zawiera diagnozę stanu istniejącego, prezentuje analizę możliwości rozwojowych, określa strategiczne cele i kierunki rozwoju. Do strategii mogą zostać dołączone także inne dokumenty wiążące się ze strategią, a powstałe po jej przyjęciu.

Proces opracowania strategii podzielono na trzy etapy:

Etap 1: Gromadzenie informacji i danych o gminie.

Etap 2: Analiza możliwości rozwojowych miasta i gminy.

Etap 3: Formułowanie strategicznych celów i priorytetów.

„Strategia” stanowi podstawę średnioterminowego planowania operacyjnego, przygotowania studium wykonalności projektów inwestycyjnych określonych w planach rozwoju lokalnego i wieloletnich planach inwestycyjnych.

³ „Strategia rozwoju Powiatu na lata 2006-2015” – strategia powiatu Oławskiego z 2006 roku.

⁴ „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku – Uchwała Nr XLVIII Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30.11.2005 roku.

3. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI ZEWNĘTRZNYMI

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) na lata 2007-2013 określają kierunki wsparcia ze środków finansowych dostępnych z budżetu UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności. NSRO są instrumentem odniesienia dla poszczególnych programów operacyjnych, uwzględniając zapisy Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.

„Strategia rozwoju Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2007-2013” jest spójna ze „Strategią Rozwoju Powiatu Oławskiego na lata 2006-2015” oraz „Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020”.

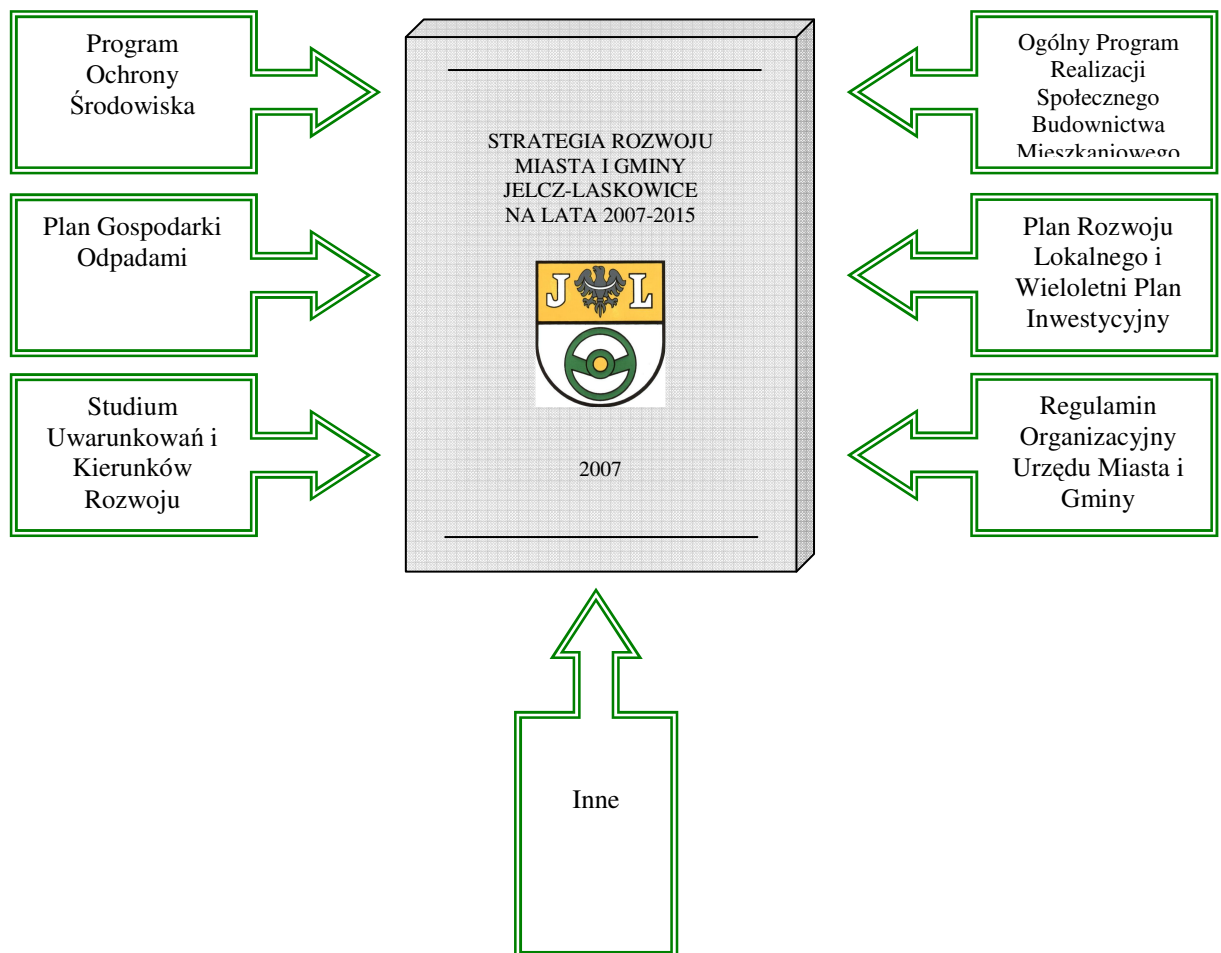

Rys. 1. Strategia Gminy, Powiatu, Województwa.

4. POWIĄZANIE STRATEGII Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI GMINY

Ważniejsze dokumenty planistyczne gminy:

- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jelcz-Laskowice.
- Ogólny Program Realizacji Społecznego Budownictwa Mieszkaniowego w Jelczu-Laskowicach
- Plan Rozwoju Lokalnego i Wieloletni Plan Inwestycyjny – w trakcie opracowywania.
- Inne plany i programy opracowywane dla obszarów działania Gminy które są lub będą opracowywane.
- Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice.

Rys. 2. Strategia Gminy i inne dokumenty planistyczne.

5. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE JELCZ-LASKOWICE

5.1. Położenie

Gmina Jelcz-Laskowice wchodzi w skład powiatu oławskiego i położona jest we wschodniej części województwa dolnośląskiego (położenie geograficzne - 51°21' N 17°02' W) na pograniczu z województwem opolskim. Graniczy z gminą Oława oraz z gminami Czernica, Oleśnica, Bierutów, Namysłów i Lubsza.

W skład gminy wchodzi 15 wsi oraz miasto Jelcz-Laskowice, które powstało z połączenia wsi Jelcz i Laskowice, a prawa miejskie otrzymało w 1987 roku.

Rys. 3. Mapa Powiatu Oławskiego (źródło: internet).

Miasto położone jest w odległości około 25 km od Wrocławia w kierunku południowo-wschodnim, 20 km od Oleśnicy w kierunku południowym i 12 km na północ od najbliższego miasta - Oławy.

Miasto Jelcz-Laskowice posiada dogodne połączenie kolejowe i drogowe z Wrocławiem i Opolem oraz drogowe z Oławą i Oleśnicą. W odległości ok. 20 km na południe jadąc przez Oławę biegnie autostrada A-4, a ok. 25 km na północ jadąc przez Oleśnicę miasto posiada dogodne połączenie z trasą S-8 Wrocław-Warszawa. W odległości ok. 30 km, we Wrocławiu, znajduje się międzynarodowe lotnisko. Trzy kilometry od centrum miasta biegnie szlak wodny – Odra.

Gmina zajmuje powierzchnię 16810 hektarów (168,1 km²) z czego miasto Jelcz-Laskowice 1760 ha (17,6 km²). Gmina zajmuje ponad 32 % powierzchni powiatu Oławskiego.

Obszar gminy położony jest w całości w dorzeczu Odry i jej dopływów: Smortawy, Młynówki Jeleckiej i Widawy. Ponad 30 % powierzchni gminy stanowią lasy i grunty leśne. Na obszarze Gminy istnieje rezerwat przyrody „ŁACHA JELCZ”. Znajduje się on w pobliżu osiedla Jelcz w starorzeczu rzeki Odry.

5.2. Ludność

Mieszkańcy gminy Jelcz-Laskowice stanowią ok. 30 % ludności powiatu Oławskiego i udział ten utrzymuje się od kilku lat. Wielkość zaludnienia gminy Jelcz-Laskowice wg stanu na dzień 31.12.2006r., przedstawia tabela nr 1. W mieście Jelcz-Laskowice mieszka ponad 70 % populacji gminy.

Największymi wsiami pod względem liczebności są: Miłoszyce, Minkowice Oławskie oraz Wójcice w które posiadają po ok. 900 mieszkańców. Najmniejszą liczbę mieszkańców poza Mościskiem i Celiną, notuje się we wsi Brzezinki.

Tabela 1. Ludność gminy Jelcz-Laskowice na tle Powiatu Oławskiego w latach 2005 – 2006.

Wyszczególnienie	Ogółem 2006		Ogółem 2005		Wzrost (+) / spadek (-)	Zaludnienie na 1 km ²	
Powiat Oławski	100%	71222	100%	71103	+ 119	136	
Gmina J-L	30,1%	21427	100%	30,2% 21490	100%	- 63	128
- w tym: miasto		15076	70,4%	15253	71,0%	- 177	867
wieś		6351	29,6%	6237	29,0%	+ 114	42

Zródło: WUS Wrocław

Od początku lat 90-siątych liczba ludności gminy utrzymuje się na stałym poziomie ok. 21,5 tys. mieszkańców.

Tabela nr 2 przedstawia ludność gminy wg stanu na dzień 31.12.2005r., w podziale na płeć. W analizowanym okresie mężczyźni stanowili 49,4 %. Można zatem uznać że populacja mieszkańców gminy wg płci jest zbliżona i nie odbiega znacząco od statystyki w powiecie gdzie mężczyźni stanowili 48,9 % ludności.

Tabela 2. Ludność gminy Jelcz-Laskowice wg płci – wg stanu na 31.12.2005r.

Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
Powiat Oławski	100%	71103	48,9%	34774	51,1%	36329
Gmina J-L	100%	21490	49,4%	10627	50,6%	10863
- w tym: miasto	100%	15253	49,4%	7539	50,6%	7714
wieś	100%	6237	49,5%	3088	50,5%	3149

Zródło: WUS Wrocław

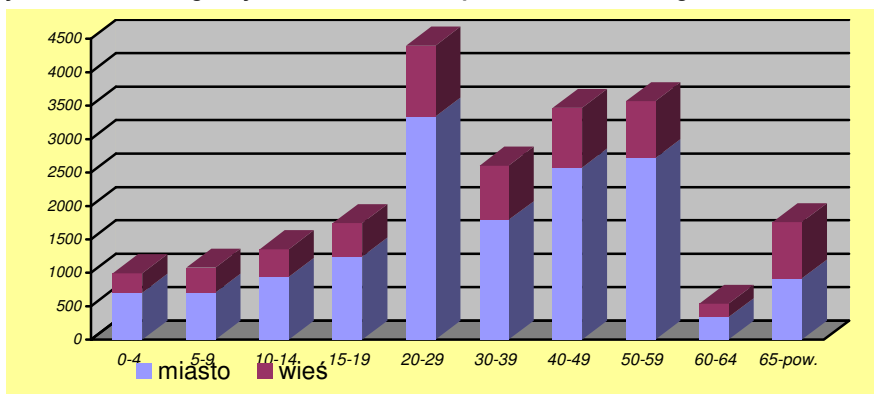
Ludność gminy w podziale na wiek wg stanu na dzień 31.12.2005r., przedstawia tabela nr 3 i wykres nr 1. Zauważalne jest zjawisko starzenia się mieszkańców wsi. W wieku poprodukcyjnym (65 i więcej lat) na 1757 mieszkańców gminy, aż 843 mieszka na wsiach. Stanowi to 13,5 % ogólnej liczby ludności obszarów wiejskich, a w mieście osoby w podanym wieku stanowią niespełna 6% mieszkańców.

Tabela 3. Ludność gminy Jelcz-Laskowice w podziale na wiek – wg stanu na 31.12.2005r.

Wyszczególnienie	0-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-29	40-49	50-59	60-64	65 ≤
Gmina J-L	993	1077	1352	1743	4396	2603	3466	3567	536	1757
- w tym: miasto	701	703	939	1242	3337	1790	2575	2715	337	914
wieś	292	374	413	501	1059	813	891	852	199	843

Źródło: UMiG Jelcz-Laskowice

Wykres 1. Ludność gminy Jelcz-Laskowice w podziale na wiek – wg stanu na 31.12.2005r

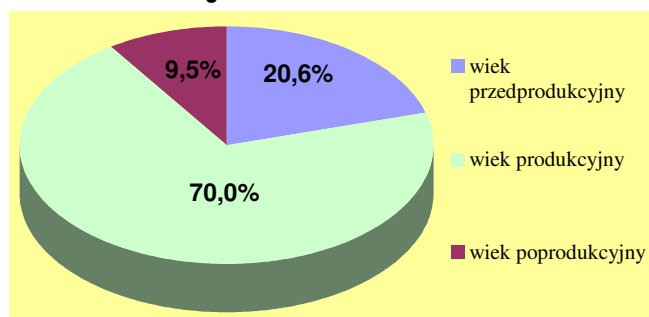
Ludność gminy w podziale na wiek produkcyjny oraz przed- i poprodukcyjny wg stanu na dzień 31.12.2005r., przedstawia tabela nr 4 oraz wykres nr 2.

Tabela 4. Ludność gminy w podziale na wiek produkcyjny i nieprodukcyjny – stan na dzień 31.12.2005r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
		%	liczba	%	liczba	%	liczba
Powiat Oławski	100% 71103	20,4%	14481	66,7%	47456	12,9%	9166
Gmina J-L	100% 21490	20,6%	4419	100%	15034	9,4%	2037
- w tym: miasto	15253		3061	69,3%	11106	73,9%	1086
wieś	6237		1358	30,7%	3928	26,1%	951

Źródło: WUS Wrocław

Wykres 2. Ludność gminy w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny – wg stanu na dzień 31.12.2005r

Mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowią 70 % ludności gminy. Niepełna 74 % mieszkańców w wieku produkcyjnym mieszka w mieście Jelcz-Laskowice w obrębie którego skupione są głównie firmy i zakłady przemysłowe.

5.3. Rys historyczny

Pierwsze wzmianki na piśmie dotyczące miejscowości wchodzących w skład obecnego miasta Jelcz - Laskowice sięgają początków XIII wieku. Dnia 28 czerwca 1203 roku Henryk Brodaty nadał prawa do wsi Laskowice Leonardowi Włostowicowi (wnukowi Piotra Włostowica). Natomiast nazwa Jelcz pojawia się w bulli papieża Innocentego IV z 9 sierpnia 1245 roku, kiedy to Jelcz przypisany został do posiadłości kościelnych biskupa wrocławskiego Tomasza. Fakty te świadczą o tym, że już wcześniej musiały istnieć tu osady, a później wsie o pokaźnych rozmiarach i dużej wartości, skoro interesowali się nimi biskupi i książęta.

Nazwa Jelcz pochodzi najprawdopodobniej od nazwy ryby jelec, która zamieszkiwała kiedyś obficie okoliczne wody, a ze względu na zanieczyszczenia jest dziś prawie nieobecna. Natomiast nazwa Laskowice wywodzić się może od lasów, kiedyś obficie porastających te tereny lub też (co jest bardziej prawdopodobne) od laski opolnej - dawnego symbolu władzy pierwszych Słowian.

Rys. 4. Pałac w Jelczu (zdjęcie UMiG).

Przez cały opisywany okres dobra jelczańsko-laskowickie zamieszkiwane były w większości przez ludność polską, która z biegiem lat była poddawana wynaradawianiu- germanizacji. Zjawisko to nasiliło się wraz z przejściem tych ziem pod panowanie pruskie. Mieszkańcy wsi

wchodzących w skład dóbr jelczańsko-laskowickich, występowali czynnie w obronie języka polskiego. Na szczególne uznanie zasługuje postawa Jana Treski (chłopa z Nowego Dworu), który był nawet we Wrocławiu z petycją do władz kościelnych odnośnie przywrócenia języka polskiego podczas mszy.

Dopiero w latach trzydziestych XX wieku, w okresie hitlerowskich Niemiec, zaprzestano używania polskiej mowy w obawie o własne życie. W czasie drugiej wojny światowej władze hitlerowskie otworzyły na terenie Jelcza zakłady zbrojeniowe Kruppa, tzw. Berthawerke. Ich budowniczymi to więźniowie obozu koncentracyjnego w Rogoźnicy (Gross Rosen). Byli wśród nich przedstawiciele różnych narodowości - Polacy, Żydzi, Rosjanie i inni. Umieszczono ich wszystkich w obozie utworzonym w niedalekich Miłoszycach, wtedy noszących nazwę Funfteichen (Pięć Stawów). Podczas morderczej pracy i późniejszej ewakuacji zginęło ponad osiem tysięcy więźniów. Po drugiej wojnie światowej na ziemię tę powróciła ludność polska, która zaczęła tworzyć własną historię.

Rys. 5. Pałac w Laskowicach (zdjęcie Bochiński W.).

W 1952 roku zostały utworzone Jelczańskie Zakłady Samochodowe. Ich stały rozwój w powojennych czasach poprzez podpisanie umowy o współpracy z firmą Karosa (1959) i kontraktu licencyjnego z firmą Berliet (1972) doprowadził do powstania i rozbudowy osiedli mieszkaniowych na przełomie lat 60/70-tych.

W 1987 roku połączone miejscowości Jelcz i Laskowice Oławskie otrzymały prawa miejskie i od tego momentu funkcjonuje nazwa miasta JELCZ-LASKOWICE.

W lipcu 1997 roku w wyniku „powodzi tysiąclecia” poważnie ucierpiało osiedle Jelcz i wieś Łęg. Wzniesiony w 1943 roku kilkukilometrowy nasyp, na którym powstała fabryka zbrojeniowa Kruppa, potwierdził swoją przydatność, zabezpieczając całkowicie teren ówczesnego zakładu „JELCZ” SA przed skutkami powodzi.

Początek XXI wieku przyniósł kolejne zmiany w strukturze gospodarczej gminy. W roku 2001 na terenie gminy w obrębie geodezyjnym Łęg, w sąsiedztwie zakładów samochodowych w Jelczu, utworzono Podstrefę Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej co przyczyniło się do wzrostu zainteresowania gminą inwestorów zagranicznych. Powstało wiele nowych zakładów pracy z kapitałem zagranicznym. Dywersyfikacja rynku pracy była jednym z czynników który przyczynił się do spadku bezrobocia w gminie.

5.4. Zasoby przyrodnicze

Obszar Gminy Jelcz-Laskowice położony jest w całości w dorzeczu Odry i jej dopływów: Smortawy, Młynówki Jeleckiej i Widawy. Można go podzielić na dwa odmienne obszary przyrodnicze: dolina rzek Odry i Smortawy z dużą ilością wód powierzchniowych oraz obszar leżący w obrębie Równiny Oleśnickiej, wyniesiony ponad pradolinę, o mniejszej zawartości wód, w znacznej części pokryty lasami. Gmina jest najbardziej „zieloną gminą” w Powiecie Oławski – ponad 32 % powierzchni gminy zajmują lasy i grunty leśne.

Najciekawszym przyrodniczo jest obszar pradoliny Odry, gdzie znajduje się rezerwat przyrody „ŁACHA JELCZ”, utworzony na podstawie zarządzenia MLiPD z dnia 24.04.1954r. (M.P.nr A-46, poz.650 z 1954r.). Rezerwat położony jest w pobliżu osiedla Jelcz w starorzeczu rzeki Odry. Został ustanowiony celem ochrony starorzecza jednego z nielicznych na terenie kraju stanowisk roślinności wodnej: kotewki - orzecha wodnego. Rezerwat obejmuje część starorzecza wraz z otaczającym go terenem leśnym i ciekawym zespołem roślinnym o charakterze bagiennym. Powierzchnia rezerwatu wynosi 15,11 ha, w tym ok. 6 ha powierzchnia otwartego lustra wody. Do najcenniejszych zbiorowisk roślinnych spośród 11 które występują na terenie rezerwatu, należy zaliczyć zespół lilii wodnych. Spośród gatunków chronionych występują: śnieżyczka przebiśnieg, kruszyna pospolita, kalina koralowa i konwalia majowa. Na terenie rezerwatu występują także duże ilości owadów, ptaków i roślin objętych ochroną gatunkową (kozióróg dębosz, czapla, kormoran).

Rys. 6. Rezerwat ŁACHA JELCZ (zdjęcie Bochiński W.).

Na terenie Gminy występują liczne glinianki, które powstały w wyniku eksploatacji surowców budowlanych: piasku, żwiru i iłu. Oprócz tych najbardziej znanych, jak kąpielisko w Jelczu i „drugi staw” jelczański, spotkać je możemy również w Miłoszycach i Chwałowicach. Wskutek działalności gospodarczej związanej z hodowlą ryb, powstały stawy hodowlane w Nowym Dworze i w Jelczu.

Bogactwo wód powierzchniowych stwarza dobre warunki do uprawiania sportów wodnych. Rzeki przepływające przez Gminę pozwalają na przeprowadzanie spływów kajakowych.

Niewielka szerokość Smortawy jej bystry nurt, czystość wody i bogactwo leśne po obu stronach rzeki sprawiły, że organizowane są na niej spływy kajakowe. Również rzeka Widawa mimo swego nizinnego charakteru stwarza możliwości dla kajakarzy, chociaż w suchych okresach letnich które miały miejsce w ostatnich latach poziom rzek się obniżał.

Na terenie Gminy opracowano informację paszportową dla 55 obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej. Na podstawie decyzji administracyjnych za pomniki przyrody uznano 15 z nich. Wyróżnić tu należy: dęby szypułkowe, sosny pospolite, lipy drobnolistne, platany oraz głązy narzutowe. Pięknym i najczęściej podziwianym obiektem przyrody jest 300 letni dąb w miejscowości Dębina (obwód pnia 7m, wysokość 25m, rozpiętość korony 35m).

Rys. 7. Dąb we wsi Dębina (zdjęcie UMiG).

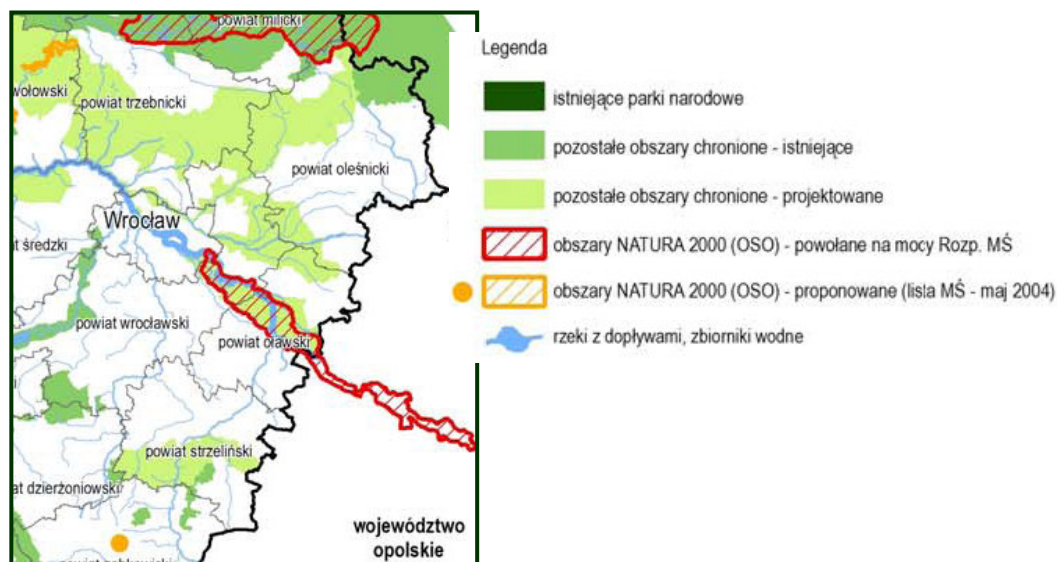
Ochronie gatunkowej podlega wiele gatunków roślin i zwierząt. Na terenie Gminy zinwentaryzowano 17 gatunków roślin chronionych na 156 stanowiskach. Szczególnie bogate tereny to dolina rzek Odry i Smortawy, z dużą ilością oczek wodnych i wilgotnych, wręcz bagiennych w pewnych okresach roku lasów i zarośli.

Ponadto planowane jest utworzenie parku krajobrazowego, obejmującego teren gminy. Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. W chwili obecnej planowane jest utworzenie Parku Krajobrazowego „Dolina Odry II” obejmującego swym zasięgiem południowo-zachodnią część Gminy Jelcz-Laskowice. Obszar projektowanego parku wynosi 17 000ha, w tym 4 100 ha na obszarze gminy. Granicę planowanego parku krajobrazowego przebiegającą przez obszar Gminy Jelcz-Laskowice przedstawiono na rys. 8.

Rys. 8. Lokalizacja obszarów objętych i planowanych do objęcia ochroną przyrody.

Celem tworzonego parku krajobrazowego jest ochrona fauny i flory tj. unikalnych walorów przyrodniczych obszaru dorzecza Odry. Cały odcinek Odry przebiegający przez teren projektowanego parku uznany został za fragment sieci EECONET (European Ecological Network) o znaczeniu europejskim. Poniższy rysunek nr 9 przyrodnicze obszary chronione w części województwa na której obszarze znajduje się powiat ora gmina Jelcz-Laskowice.

Rys. 9. Przyrodnicze obszary chronione ⁵

Powołanie Parku Krajobrazowego Dolina Odry II służyć będzie m.in. wzmocnieniu korytarzy ekologicznych, których zadaniem, zgodnie z deklaracją EECONET, jest przeciwdziałanie skutkom fragmentacji środowiska.

Opracowując Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w sąsiedztwie rezerwatu, należy brać pod uwagę „Proponowany Park Krajobrazowy Dolina Odry II”. Dotyczy to szczególnie planów i inwestycji w obrębie „pierwszego stawy” w Jelczu.

5.5. Organizacja gminy

Siedzibą Gminy jest miasto Jelcz-Laskowice. Organem wykonawczym jest Burmistrz Miasta i Gminy, który wykonuje swoje zadania z pomocą Zastępców i Urzędu. Organem stanowiącym i kontrolnym wspólnoty samorządowej jest Rada Miejska składająca się z 21 radnych. Do wykonania swoich zadań Rada powołuje stałe i doraźne komisje, które są wewnętrznymi organami Rady.

W mieście Jelcz-Laskowice utworzono **osiedla**:

- Jelcz,
- Laskowice,
- Fabryczne,
- Komunalne,
- Domków Jednorodzinnych,

⁵ Mapka ze *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego*.

- Metalowców,
- Piastowskie,
- Ludwika Hirszfelda,

Do gminy Jelcz-Laskowice należą wsie (**sołectwa**): Biskupice Oławskie, Brzezinki, Chwałowice, Dębina, Dziuplina, Grędzina, Kopalina, Łęg, Miłocice, Miłocice Małe, Miłoszyce, Minkowice Oławskie, Nowy Dwór, Piekary, Wójcice. W obrębie gminy znajdują się również Mościsko oraz Celina.

Gminne jednostki organizacyjne:

- Publiczne Szkoły Podstawowe – 5 szkół.
- Publiczne Gimnazja – 3 gimnazja.
- Zespół Ekonomiczno-Administracyjny.
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Pływalnia Miejska.
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Chwałowicach.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Jelczu-Laskowicach.
- Gospodarstwo Pomocnicze.

Spółki z udziałem Gminy:

- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej – TBS Sp. z o. o.
- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp z o.o.
- Przychodnia Rejonowo – Specjalistyczna Sp. z o. o. (NZOZ)
- INWEST-PARK – Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

6. ZASADY I METODY PRZYJĘTE PRZY BUDOWIE STRATEGII

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2007 – 2015, jest dla samorządu tym czym ustawa zasadnicza dla państwa. Jest zatem nadrzędnym aktem prawa lokalnego, mieszczącym się w ramach prawnych określonych przez ustawodawcę i wyrażającym potrzeby oraz aspiracje mieszkańców regionu. Wszystkie pozostałe akty prawa lokalnego, programy, projekty, umowy, plany branżowe itp., muszą uwzględniać założenia Strategii. Zapewnienie zgodności prawa lokalnego ze Strategią przebiegać musi w dwóch kierunkach działań:

- 1). Weryfikacja zgodności obowiązującego prawa lokalnego ze Strategią oraz ewentualna jego korekta.
- 2). Stanowienie nowego prawa lokalnego w zgodności ze Strategią.

Przyjęto niżej podane podstawowe zasady przy budowie strategii:

- 1). Opracowanie „Strategii” opierało się na metodyce budowy strategii rozwoju jednostek samorządowych zalecanej przez Unię Europejską.
- 2). Budując strategię, uznano następujące procesy w otoczeniu za najważniejsze:
 - a) szybkie zmiany gospodarcze i spadek bezrobocia;
 - b) malejący udział rolnictwa w PKB (Produkt Krajowy Brutto);
 - c) rozwój rynku usług wypoczynkowo - rekreacyjnych.
- 3). W strategii uwzględniono czynniki polityki regionalnej, takie jak:
 - a) szansa aplikacji środków z funduszy Unii Europejskiej;
 - b) zasada subsydiarności (decentralizacja);
 - c) koncentracja regionalna kapitału na rozwój;
 - d) zasada montażu finansowego (łączenia środków);
- 4). Przyjęto, że wypracowanie strategii rozwoju pozwoli na:
 - a) uzyskanie szerokiego poparcia ze strony wszystkich mieszkańców dla realizacji Strategii;
 - b) elastyczność, polegającą na szybkiej korekcie bieżących zadań w oparciu o zebrane doświadczenia;
 - c) osiągnięcie pełnego zintegrowania wszystkich planów działania;
 - d) ciągłe monitorowanie i ewaluację planów strategicznych w cyklu rocznym.
- 5). W analizie strategicznej użyto SWOT, gdzie analizowano silne i słabe strony Gminy oraz szanse i zagrożenia przychodzące z otoczenia.
- 6). Dla określania celów przyjęto formę ścisłego ich określenia, możliwość ich mierzalności, realistyczności i ewaluacji.
- 7). Uwzględniono bezpośrednią konieczność korelacji strategii z następującymi dokumentami:
 - a) Strategią Rozwoju Powiatu Oławskiego na lata 2006 – 2015.
 - b) Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku.
 - c) Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013.
- 8). W pracach nad strategią kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju.
- 9). Najważniejszy priorytet przyjęto dla monitorowania realizacji strategii i jej ewaluacji.
- 10). Zasada partnerstwa rozumiana jako planowa i celowa współpraca pomiędzy:
 - a) sektorem publicznym a prywatnym;
 - b) szczeblem centralnym, regionalnym i lokalnym;
 - c) rolnictwem i działalnością pozarolniczą;
 - d) wsią i miastem;
 - e) podmiotami biorącymi udział w realizacji poszczególnych programów.

7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pokazuje mocne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia. Jest metodologiczną konsekwencją i następstwem diagnozy opracowanej w pierwszym etapie budowy Strategii. Analiza SWOT stanowi punkt wyjścia dla określenia obszarów i celów strategicznych rozwoju Gminy i stanowi integralną część całego opracowania.

7.1. Szanse

- 1). Położenie geograficzne Gminy – bliskość aglomeracji Wrocławia, gmina zaliczana jako pod region wrocławski. Rozwój stolicy Dolnego Śląska będzie pośrednio wpływał na rozwój blisko położonych miejscowości.
- 2). Położenie gminy w obrębie europejskiego korytarza transportowego Wschód-Zachód, bliskość szlaków komunikacyjnych: autostrady A-4 oraz drogi S-8 (Wrocław-Warszawa), jest ważnym aspektem rozwojowym dla inwestycji – również usługowych.
- 3). Planowana budowa obwodnicy Jelcza-Laskowic, nie tylko poprawi bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz bezpieczeństwo mieszkańców, ale również poprawi łączność drogową stref aktywności gospodarczej szczególnie PWSSE.
- 4). Powszechny dostęp do informacji oraz rozwój sieci informatycznej wpłynie na podniesienie świadomości społecznej i ekonomicznej społeczeństwa. Wymaga to poważnych inwestycji w infrastrukturę ale istnieje duża szansa pozyskania środków z funduszy europejskich.
- 5). Dywersyfikacja rynku pracy dzięki zagospodarowaniu PWSSE oraz rozwojowi firm prywatnych funkcjonujących już na terenie gminy. Jest to jeden z czynników wpływających na zmniejszenie bezrobocia aktualnie i w przyszłości.
- 6). Dobra koniunktura i rozwój sytuacji gospodarczej w Polsce oraz zaufanie inwestorów zagranicznych do inwestowania w kraju.
- 7). Możliwość wsparcia ciekawych projektów ze środków funduszy europejskich (EFRR, EFS, FS), uproszczenie procedur w pozyskiwaniu środków unijnych – pozyskanie środków zewnętrznych znacząco przyczyni się do przyspieszenia inwestycji planowanych do realizacji przez gminę.
- 8). Wiarygodność finansowa gminy i łatwiejszy dostęp do kredytów również przyczyni się do przyspieszenia inwestycji planowanych do realizacji przez gminę.
- 9). Dobre walory i zasoby przyrodnicze oraz dobry stan środowiska naturalnego, stwarza szansę na promowanie gminy jako terenów rekreacyjnych.
- 10). Rozwój agroturystyki w połączeniu z możliwościami rekreacji konnej (w gminie działa kilka ośrodków jeździeckich), podniesie atrakcyjność gminy i wpłynie na powstawanie nowych miejsc pracy na wsi poza rolnictwem.

- 11). Brak wystarczającej bazy noclegowej we Wrocławiu – szansę tą wykorzystuje już nowo powstały hotel w Jelczu.
- 12). Dobra współpraca z przedsiębiorcami oraz organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy, zintegruje inicjatywy społeczne i gospodarcze, realizowanych przez społeczność lokalną oraz samorząd.
- 13). Współpraca gospodarczo – kulturalna gminy z innymi regionami zarówno w Polsce jak i Europie daje możliwości rozwojowe w sferze społecznej.
- 14). Rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym na terenach przeznaczonych pod budownictwo, przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz napływu nowych osadników.

7.2. Zagrożenia

- 1). Migracja wykwalifikowanej kadry roboczej do większych ośrodków lub innych państw, wyjazdy zarobkowe młodych mieszkańców gminy i wykwalifikowanej siły roboczej, ma wpływ na napływ nowych inwestorów.
- 2). Odpływ inwestorów ze stref ekonomicznych, po upływie okresu preferencyjnych warunków, ulg podatkowych. Wycofanie inwestorów bez napływu nowych, znacząco wpłynie na wzrost bezrobocia.
- 3). Niechęć inwestorów do lokowania inwestycji na obszarach o słabszej infrastrukturze technicznej (drogi, sieć kanalizacyjna, oczyszczalnia ścieków, sieć energetyczna, gazowa). Konkurencja w tym zakresie w samym województwie dolnośląskim jest duża.
- 4). Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ciekawych terenów gminy z punktu widzenia oferowania nowych miejsc pod budownictwo jednorodzinne.
- 5). Niekorzystna sytuacja w zakresie finansów publicznych – wzrost zakresu zadań samorządu, przekazywanie przez państwo zadań bez pełnego zabezpieczenia środków finansowych.
- 6). Niski poziom finansowania sfery infrastruktury społecznej przez budżet państwa, co wpływa na wzrost obciążeń finansowych gmin wydatkami na ten cel.
- 7). Wzrost regionalnych i gminnych różnicowań w warunkach życia mieszkańców, będących wynikiem różnej podatności adaptacyjnej struktur społeczno-gospodarczych poszczególnych regionów i gmin do warunków gospodarki rynkowej.
- 8). Stały wzrost wydatków ponoszonych przez obywateli na edukację i służbę zdrowia.
- 9). Niekorzystna struktura wiekowa mieszkańców terenów wiejskich – starzenie się społeczności lokalnej.
- 10). Obserwowane zmiany warunków klimatycznych wpływają na występujące przy tym katastrofy: powódź, lokalne podtopienia, wichury itp. Powoduje to potrzebę zabezpieczenia mieszkańców przed ewentualnymi skutkami występowania zagrożeń co wymaga nakładu środków finansowych.

- 11). Niewystarczające środki komend policji oraz Ochotniczych Straży Pożarnych na realizację zadań podnoszących bezpieczeństwo mieszkańców gminy.
- 12). Zmieniająca się struktura demograficzna powodująca konieczność zmiany organizacji szkół na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, mogąca powodować konflikty ze społecznością lokalną.
- 13). Zły system finansowania służby zdrowia i wynikające z tego zadłużenie szpitala powiatowego- wpływa to na obniżenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców zarówno powiatu jak i gminy.
- 14). Niezadowalający stan dróg i nasilenie transportu kołowego (objazd Wrocławia, powstanie PWSSE), co skutkuje rosnącym natężeniem ruchu na drogach, a to stwarza realne zagrożenie dla mieszkańców gminy.
- 15). Sprzeciw społeczeństwa wobec nowych lokalizacji pod budownictwo socjalne.
- 16). Zauważalny przez pracodawców brak pracowników produkcyjnych wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych oraz specjalistów.

7.3. Silne strony

- 1). Dobre położenie Gminy: bliskość Wrocławia, bliskość szlaków komunikacyjnych autostrady A-4 i drogi S-8 oraz szlaku wodnego Odry, dogodne połączenie drogowe i kolejowe z Wrocławiem i Opolem.
- 2). Zasoby wód podziemnych o wysokiej jakości i dobry stan środowiska naturalnego. Polska cierpi na deficyt wody. Dysponowanie wodami głębinowymi stanowi poważne bogactwo naturalne. Należy jednak podejmować działania których skutkiem będzie ochrona tych zasobów.
- 3). Utrzymująca się od kilku lat stabilna sytuacja demograficzna mieszkańców gminy, w tym mieszkańców w wieku produkcyjnym.
- 4). Dynamicznie rozwijający się rynek pracy w powiązany z nowymi inwestorami i rozwojem firm prywatnych. Czynniki te stwarza dalsze możliwości rozwoju usług sfery socjalnej i przyciąganie nowych osadników.
- 5). Posiadanie przez gminę terenów przeznaczonych pod budownictwo indywidualne i wielorodzinne z uwagi na bliskość Wrocławia i atrakcyjne pod względem przyrodniczym położenie, stanowi ważny atut gminy dla napływu nowych mieszkańców.
- 6). Dobrze rozwinięta sieć baza szkolnictwa publicznego, wykwalifikowana kadra, baza lokalowa adekwatna do obecnej liczby uczniów oraz bliskość ośrodków akademickich, Wrocławia i Opola, z bogatą ofertą szkolnictwa wyższego.
- 7). Stosunkowo duża koncentracja inwestorów zagranicznych, głównie w PWSSE wzbudza zaufanie potencjalnych nowych inwestorów.
- 8). Gmina posiada tereny oferowane potencjalnym inwestorom pod dalsze inwestycje przemysłowe, co w połączeniu z możliwością połączenia ze szlakami komunikacyjnymi nadal jest atutem gminy.

- 9). Gmina zwodociągowania, posiada ekologiczną oczyszczalnię ścieków o wydajności dostosowanej do przyszłych potrzeb związanych z rozbudową kanalizacji.
- 10). Gmina posiada atrakcyjne tereny rekreacyjne do uprawiania sportów wodnych (ośrodek „nad stawem”) chociaż wymagające znacznych inwestycji i promocji, jak również tereny do uprawiania rekreacji konnej (istnieje kilka ośrodków jeździeckich) i rowerowej oraz szeroko pojętej agroturystyki.
- 11). Niski poziom zadłużenia co pozwala na zaciąganie kredytów oraz wysoka pozycja konkurencyjna w stosunku do gmin o podobnym charakterze zlokalizowanych w regionie.
- 12). Rozwinięta sieć placówek banków działających w mieście.
- 13). Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, aspiracje mieszkańców do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.
- 14). Nowoczesna kryta Pływalnia Miejska daje możliwość uprawiania sportów wodnych w okresach jesienno-zimowych. Ewentualna rozbudowa pływalni dla celów rekreacyjnych będzie wymagała mniejszych nakładów.
- 15). Istnienie cennych obiektów dziedzictwa historyczno-kulturowego i parków zielonych – chociaż obiekty te wymagają remontów i rewitalizacji.
- 16). Możliwość rozbudowy sieci gazowej dzięki istnieniu na terenie miasta rozdzielni gazu, możliwość rozbudowy sieci kanalizacyjnej z zabezpieczeniem przyjęcia ścieków przez działającą oczyszczalnię.
- 17). Zasoby kruszyw i funkcjonujące na terenie gminy „kopalnie” mogą ułatwić dostęp do materiałów w przypadku nowych inwestycji drogowych.
- 18). Bogata oferta usług niepublicznych placówek zdrowotnych pozwala na zabezpieczenie podstawowych usług medycznych mieszkańców całej gminy.
- 19). Dobra współpraca władz lokalnych z Policją i Strażą Pożarną.

7.4. Słabe strony

- 1). Niedostosowany do rosnącego ruchu pojazdów układ komunikacyjny miasta i gminy, co stwarza realne zagrożenie dla mieszkańców. Brak możliwości transportu pojazdów obsługujących strefy aktywności gospodarczej z dala od zabudowań – brak obwodnicy.
- 2). Zły stan dróg i zwiększające się natężenie ruchu, przy braku wystarczających środków własnych gminy na remonty i naprawy stanu nawierzchni, a tym bardziej na budowę nowych dróg.
- 3). Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znacznych obszarów gminy.
- 4). Niewystarczająca liczba nowych mieszkań, słaby rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego. Istniejące zabudowy komunalne wymagają nakładów na remonty.

- 5). Pogorszenie się bezpieczeństwa publicznego oraz wzrost zjawisk patologii społecznych: narkomanii, alkoholizmu i przestępczości wśród nieletnich.
- 6). Niewykorzystane możliwości rekreacyjne gminy w tym ośrodka wypoczynkowego „nad stawem”, brak centralnego miejsca na imprezy kulturalne i sportowe.
- 7). Zbyt mała ilość gospodarstw agroturystycznych, brak koordynacji działań na rzecz rozwoju agroturystyki, rekreacji konnej, rekreacji rowerowej, sportów wodnych.
- 8). Dysproporcja w rozwoju poszczególnych obszarów wiejskich gminy, brak kanalizacji, zły stan dróg, ograniczony dostęp do taniego Internetu.
- 9). Niska aktywność gospodarcza w zakresie tworzenia alternatywnych miejsc pracy na obszarach wiejskich.
- 10). Zły stan techniczny zabytków gminy, obniżający ich atrakcyjność – m.innymi zespół pałacowo-parkowy w Laskowicach oraz w Jelczu.
- 11). Brak kompleksowego systemu selektywnej zbiórki i utylizacji odpadów, co ma wpływ na warunki życia mieszkańców i środowisko naturalne – na terenie gminy funkcjonują dzikie wysypiska śmieci.
- 12). Ograniczone możliwości zwalczania skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń chemicznych, niewystarczające wyposażenie w sprzęt specjalistyczny Straży Pożarnej i Policji.
- 13). Zły stan bazy lokalowej szkół i bibliotek wymagający remontów, zmniejszenia kosztów korzystania z energii.
- 14). Słabe zaplecze techniczne szkół w zakresie promowania i usportowienia dzieci i młodzieży.

8. STRATEGICZNE CELE I ZADANIA

Wiadomym jest że, rozwój Gminy jest ściśle związany z rozwojem powiatu oławskiego i województwa. Realizacja wizji Dolnego Śląska jako europejskiego regionu węzłowego który charakteryzuje się wysokim stopniem rozwoju społecznego i gospodarczego, będzie silnie oddziaływać na bliższe i dalsze otoczenie obszaru centralnego, za który należy uznać Wrocław. Dlatego też duży wpływ na rozwój miasta i gminy Jelcz-Laskowice będzie miał również bezpośredni rozwój stolicy Dolnego Śląska.

Misja Gminy określona w poprzedniej strategii została zmodyfikowana do obecnej sytuacji możliwości rozwojowych i jest spójna z misją „Strategii Rozwoju Powiatu na lata 2006-2015” oraz z celem nadrzędnym „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”.

Misją Gminy Jelcz-Laskowice jest:

„Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i systematyczna poprawa warunków życia jej mieszkańców.”

W ramach tak sformułowanej misji, określono **Cel nadrzędny** który chcemy osiągnąć. Określenie celu nadrzędnego zostało dokonane w oparciu o wyniki „Analizy stanu obecnego”, „Analizy SWOT” i możliwości rozwojowych Gminy.

Cel nadrzędny Gminy Jelcz-Laskowice brzmi:

„Utrzymanie dynamicznego rozwoju gminy, prowadzącego do ciągłego podnoszenia warunków bytowych jej mieszkańców oraz systematycznej poprawy jakości i czystości środowiska naturalnego.”

Tak sformułowany cel nadrzędny stanowi syntetyczne ujęcie tego co jest najważniejsze dla rozwoju gminy i podnoszenia warunków życia jej mieszkańców. Dla osiągnięcia celu nadrzędnego, sformułowano **Cele strategiczne** w trzech podstawowych kategoriach obszarów:

- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenna
- Sfera społeczna

Podział ten jest zgodny zarówno ze sferami określonymi w strategii powiatu i strategii województwa oraz układem powiązań z priorytetami „Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego”. Ułatwi to w przyszłości określenie szans i możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy europejskich.

Cele strategiczne zostały uszczegółowione do poziomu zadań. Takie podejście pomaga płynnie przejść od założeń strategicznych o dużym stopniu ogólności do zarządzania operacyjnego w którym zidentyfikowane są priorytety i konkretne zadania do realizacji. Dokładne uszczegółowienie sposobu wykonania zadań, czas realizacji, określone zostanie w **Wieloletnim Planie Inwestycyjnym** który obejmuje okres krótszy niż strategia .

Realizacja Strategii, jej celów oraz zadań pozwoli w perspektywie lat na spełnienie **Wizji** Gminy, która brzmi:

„Gmina Jelcz-Laskowice - Chcę tu pracować, odpoczywać, żyć.”

Należy pamiętać, że nie istnieje możliwość zaspokojenia w krótkim okresie czasu wszystkich potrzeb mieszkańców gminy, powiatu czy województwa, ani działających na tych obszarach przedsiębiorstw i firm oraz innych instytucji czy organizacji. Głównym powodem są ograniczone zasoby finansowe i możliwości ich pozyskania oraz czas potrzebny do realizacji dużych inwestycji. Ograniczone zasoby mogą dotyczyć również kadry, uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych stojących do dyspozycji samorządu czy współpracujących z samorządami partnerów. Ograniczenia te są naturalnym zjawiskiem występującym na różnych szczeblach samorządowych.

W takiej sytuacji określenie zadań do realizacji musi uwzględniać czasookres który obejmuje strategia oraz posiadane zasoby uwzględniając szansę ich pozyskania. Konieczny jest zatem wybór tego co najważniejsze zostawiając przy tym możliwość dokonywania zmian w okresie realizacji strategii. Dlatego też ważnym jest żeby cel nadrzędny oraz cele strategiczne miały otwarty charakter i możliwa byłaby realizacja dodatkowych lub innych zadań w miarę upływu czasu i postępu cywilizacyjnego. Zadania te muszą służyć rozwojowi gospodarczemu, społecznemu i środowiska.

Struktura Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2007-2015, jest wewnętrznie spójna, a określone w niej cele strategiczne poszczególnych sfer, priorytety i zadania zawierają hierarchiczną strukturę. Całość zależności prezentuje rysunek nr 10.

Rys. 10. Hierarchiczny układ celów, priorytetów i zadań.

Ważność hierarchiczna będzie dotyczyła również samej struktury zadań. Wyznacznikiem będzie kolejność i czas realizacji poszczególnych zadań, co zostanie określone w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

Cele strategiczne są na tyle ogólne, iż praktycznie obejmują pełny obecny i przyszły zakres dążeń i raczej nie ulegają zmianą. Priorytety konkretyzują cele strategiczne i mogą podlegać modyfikacji jednak również posiadają pewien zakres ogólności. Zadania natomiast mogą ewoluować w zależności od pojawiających się szans i możliwości w okresie realizacji strategii. Zadania będą realizowane przez określone działania podejmowane do ich realizacji.

8.1. Sfera gospodarcza :

Tabela 5. Sfera gospodarcza – cel, priorytety, zadania.

1-G. Cel strategiczny: „Stabilny rozwój gospodarczy gminy przy wykorzystaniu posiadanych zasobów i możliwości oraz szans tkwiących w otoczeniu.”	
Priorytety:	Zadania:
P-1. Wspieranie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej przez tworzenie warunków dla pozyskiwania inwestorów krajowych i zagranicznych.	Z-1. Udzielanie przedsiębiorstwom pomocy w formie ulg podatkowych na wsparcie nowych inwestycji i tworzenia nowych miejsc pracy (Uchwała RM nr X/74/2007)
	Z-2. Wyznaczenie i uzbrojenie nowych terenów aktywności gospodarczej lub rozszerzanie obecnych obszarów.
	Z-3. Promocja gminy dla maksymalnego zagospodarowania terenów aktywności gospodarczej.
P-2. Wzbudzenie aktywności w tworzeniu alternatywnych form działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.	Z-4. Określenie istniejących zasobów komunalnych gminy na obszarach wiejskich dla potrzeb tworzenia pozarolniczych miejsc pracy.
	Z-5. Promocja i wsparcie organizacyjne dla rozwoju agroturystyki na obszarach wiejskich.
P-3. Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej gminy z wykorzystaniem posiadanych możliwości i walorów przyrodniczych	Z-6. Wyznaczenie i opisanie tras rowerowych nawiązując do wyznaczonych tras w powiecie i województwie oraz promowanie rekreacji rowerowej
	Z-7. Wyznaczenie i opisanie tras oraz promowanie rekreacji konnej.
	Z-8. Przebudowa i zagospodarowanie terenu ośrodka wypoczynkowego „nad stawem”.
	Z-9. Budowa stadionu wraz z centrum rekreacyjno-sportowym.
	Z-10. Rozbudowa pływalni miejskiej w Jelczu-Laskowicach.
P-4. Likwidacja barier administracyjnych w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz rozpoczynaniu własnego biznesu.	Z-11. Pomoc w załatwianiu formalności związanych z rozpoczęciem prowadzenia działalności lub jej prowadzeniem.
	Z-12. Stworzenie elektronicznego systemu informatycznego wspierającego działania przedsiębiorstw i mieszkańców (e-samorząd, e-biznes, e-gmina, itp.)
.....

Realizacja zadań obszaru sfery gospodarczej pozwoli między innymi na:

- podnoszenie pozycji konkurencyjnej gminy,
- uporządkowanie i scalenie terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- napływ inwestorów zewnętrznych,
- wzmocnienie lokalnego rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu,
- zwiększenie aktywności zawodowej społeczności lokalnej, głównie na obszarach wiejskich,
- obniżenie kosztów utrzymania obiektów komunalnych ponoszonych przez gminę,
- zwiększenie szans awansu społecznego i materialnego ludności poprzez zwiększenie ich dochodów, w tym ludności zamieszkującej obszary wiejskie,
- zwiększenie liczby przedsiębiorców posiadających umiejętności ubiegania się o środki pomocowe,
- rozwój agroturystyki i zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej gminy,
- awans technologiczny przedsiębiorstw.

8.2. Sfera przestrzenna :

Tabela 6. Sfera przestrzenna – cel, priorytety, zadania.

2-P. Cel strategiczny: „Rozwój infrastruktury przestrzennej dla inwestowania oraz służącej poprawie warunków bytowych mieszkańców i jakości środowiska.”	
Priorytety:	Zadania:
P-5. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy.	Z-13. Opracowanie programu i budowa kanalizacji na obszarach wiejskich wg zatwierdzonego harmonogramu.
	Z-14. Budowa sieci kanalizacyjnej na nowych obszarach wyznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
	Z-15. Modernizacja i budowa sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
P-6. Poprawa spójności i ładu przestrzennego miasta i gminy oraz stworzenie warunków do osadnictwa na terenie gminy.	Z-16. Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod budownictwo wielo- i jednorodzinne.
	Z-17. Aktualizacja i opracowanie nowych MPZP.
	Z-18. Opracowanie koncepcji i projektu rewitalizacji terenu Osiedle Fabryczne.
	Z-19. Rewitalizacja Osiedla Fabryczne.
P-7. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej dla poprawy jakości środowiska oraz bezpieczeństwa i warunków prowadzenia działalności.	Z-20. Zagospodarowanie centrum miasta wg MPZP.
	Z-21. Budowa wschodniej obwodnicy aglomeracji Wrocławskiej (Uchwał RM nr VII/46/2007 z dnia 30.03.2007r.).
	Z-22. Budowa północnej obwodnicy Miłoszyc (Uchwała RM nr VII/47/2007 z dnia 30.03.2007r.)
P-8. Poprawa estetyki i zagospodarowanie terenów zielonych na terenie miasta Jelcz-Laskowice.	Z-23. Opracowanie planów budowy lub remontów ulic i dróg gminnych oraz realizacja wg opracowanego harmonogramu.
	Z-24. Rewitalizacja parku oraz remont pałacu w Laskowicach – siedziby Urzędu
	Z-25. Zagospodarowanie terenów zielonych w centrum miasta Jelcz-Laskowice
P-9. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki oraz ochrona zasobów przyrody.	Z-26. Wsparcie inicjatyw lokalnych oraz pomoc w zakresie rewitalizacji parku w Jelczu oraz remontu pałacu
	Z-27. Utrzymanie czystości wód podziemnych przez modernizację i remonty infrastruktury technicznej.
	Z-28. Opracowanie koncepcji i wdrożenie elektronicznego systemu monitorowania obiektów uzdatniania wody w Piekarach oraz pozostałych SUW zlokalizowanych na terenie gminy.
	Z-29. Modernizacja składowiska odpadów komunalnych w Brzezinkach-Dębinie lub rekultywacja składowiska i określenie zasad korzystania z zakładu w Gać.
	Z-30. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
	Z-31. Systematyczna wymiana wyposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych wg zatwierdzonego planu inwestycyjnego wymiany środków transportu.
	Z-32. Poprawa warunków pracy oraz użyteczności remiz strażackich wg zatwierdzonego planu remontów i modernizacji.
	Z-33. Realizacja zaleceń i zadań określonych w „Planie Gospodarki Odpadami”.

2-P. Cel strategiczny: „Rozwój infrastruktury przestrzennej dla inwestowania oraz służącej poprawie warunków bytowych mieszkańców i jakości środowiska.”	
Priorytety:	Zadania:
P-10. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, wykorzystywanie ekologicznych i odnawialnych źródeł energii.	Z-34. Dalsza gazyfikacja miasta Jelcz-Laskowice oraz doprowadzenie gazu przewodowego do miejscowości na terenie gminy
	Z-35. Termomodernizacja szkół i innych gminnych obiektów użyteczności publicznej.
	Z-36. Modernizacja systemów ogrzewania szkół i innych obiektów użyteczności publicznej z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii.
	Z-37. Realizacja zaleceń i zadań określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice”.
.....

Realizacja zadań obszaru sfery przestrzennej pozwoli między innymi na:

- poprawę komunikacji z obszarami aktywności gospodarczej, w szczególności PWSSE oraz firm działających na terenie zakładów w Jelczu,
- zwiększenie absorpcji ścieków oraz zdolności ich oczyszczania, dających obniżkę kosztów eksploatacji sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
- zwiększenie atrakcyjności do osiedlania się na terenach gminy mogącej skutkować przyrostem mieszkańców,
- wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa lokalnego,
- poprawa ładu przestrzennego i estetyki gminy,
- zmniejszenie zanieczyszczenia gleb, powietrza oraz wód gruntowych, ochrona walorów przyrodniczych gminy,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w gminie, zmniejszenie niedogodności dla ludności wynikających z obecnej sieci komunikacyjnej,
- ograniczenie emisji hałasu, spalin i innych zanieczyszczeń,
- poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- ograniczenie skutków środowiskowych katastrof drogowych.

8.3. Sfera społeczna :

Tabela 7. Sfera społeczna – cel, priorytety, zadania.

3-S. Cel strategiczny: „Rozwój integracji społecznej oraz twórczych postaw mieszkańców uwzględniając wymagania postępu cywilizacyjnego.”	
Priorytety:	Zadania:
P-11. Integracja mieszkańców i przeciwdziałania występowaniu patologii społecznych.	Z-38. Wspieranie inicjatyw stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy, mających w celach statutowych przeciwdziałanie patologii wśród dzieci i młodzieży
	Z-39. Pomoc w prowadzeniu działalności świetlic środowiskowych wg opracowanych przez nie programów.

3-S. Cel strategiczny: „Rozwój integracji społecznej oraz twórczych postaw mieszkańców uwzględniając wymagania postępu cywilizacyjnego.”	
Priorytety:	Zadania:
	Z-40. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji programów alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży
	Z-41. Propagowanie wśród młodzieży modelu życia bez używek.
P-12. Podniesienie jakości funkcjonowania oświaty, wychowania i kultury.	Z-42. Budowa Miejsko-Gminnego Centrum Kultury
	Z-43. Budowa plenerowego miejsca koncertowego w Jelczu-Laskowicach.
	Z-44. Budowa Hali Widowiskowo-Sportowej.
	Z-45. Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi.
	Z-46. Remonty sal gimnastycznych w szkołach podstawowych i gimnazjach.
	Z-47. Remonty i budowa boisk przy szkołach na terenie gminy
	Z-48. Realizacja Programu działań Miejsko-Gminnego Centrum Kultury.
P-13. Poprawa warunków mieszkaniowych ludności.	Z-49. Budowa budynków socjalnych na terenie miasta.
	Z-50. Realizacja programu i budowa kolejnych budynków w ramach TBS
	Z-51. Opracowanie programu modernizacji lub przekształcenia istniejących zasobów komunalnych gminy.
P-14. Podnoszenie stanu bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przestępczości	Z-52. Stała współpraca z policją oraz OSP w zakresie bezpieczeństwa publicznego.
	Z-53. Opracowanie i zrealizowanie projektu monitoringu wizyjnego wybranych obszarów miasta i gminy
P-15. P Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa.	Z-54. Opracowanie i realizacja programu dostosowania do obowiązujących wymagań, obiektów spółki gminnej realizującej usługi świadczeń zdrowotnych.
	Z-55. Promowanie i współfinansowanie działań na rzecz usportowienia dzieci i młodzieży.
	Z-56. Wsparcie i promocja szczególnie uzdolnionych mieszkańców gminy w różnych dziedzinach sportu.
	Z-57. Opracowanie wieloletniego programu prewencji chorób cywilizacyjnych.
P-16. Zapewnienie powszechnego dostępu do nowoczesnych technologii informatycznych	Z-58. Budowa infrastruktury sieci szerokopasmowej dostępu do Internetu dla sfery publicznej i komercyjnej.
	Z-59. Komputeryzacja szkół oraz filii biblioteki miejskiej.
P-17. Zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń	Z-60. Utworzenie ekspozycji stałej „małego muzeum” historii oraz życia mieszkańców miasta i gminy.
	Z-61. Wspieranie inicjatyw i pomoc w zagospodarowaniu i remontach budynków oraz budowli wpisanych do rejestru ewidencji zabytków.
	Z-62. Zagospodarowanie i renowacja terenu oraz „ruin zamku na wyspie” w Jelczu.
	Z-63. Wsparcie i promocja szczególnie uzdolnionych mieszkańców gminy w dziedzinie kultury, nauki, innowacyjności.

3-S. Cel strategiczny: „Rozwój integracji społecznej oraz twórczych postaw mieszkańców uwzględniając wymagania postępu cywilizacyjnego.”	
Priorytety:	Zadania:
	Z-64. Zagospodarowanie i renowacja zabytków historii – Obozu Gross-Rosen.
.....

Realizacja zadań obszaru sfery przestrzennej pozwoli między innymi na:

- zwiększenie liczby dzieci i młodzieży objętych alternatywnym programem spędzania czasu wolnego,
- prawa stanu zdrowia społeczeństwa,
- zmniejszenie liczby ludności zagrożonej zjawiskami patologii społecznej,
- poprawa dostępności do Internetu, w tym na obszarach wiejskich,
- zmniejszenie aktów wandalizmu i przestępstw, szczególnie wśród młodzieży,
- zwiększenie możliwości mieszkaniowych mieszkańców gminy, szczególnie mniej zamożnym,
- wzrost poziomu identyfikowania się mieszkańców z gminą,
- poprawa poziomu usportowienia dzieci i młodzieży,
- zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej gminy.

9. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA

Realizacja zadań określonych w Strategii, a co za tym idzie osiągnięcie celów strategicznych, wymaga znacznych nakładów finansowych. Niniejsza strategia opiera się na założeniu, że samorząd gminy będzie korzystał z:

- Środków własnych – budżet miasta i gminy.
- Źródeł finansowania zewnętrznego.

Sporządzanie projektów budżetów na kolejne lata (poczynając od budżetu na rok 2008) bez priorytetowego traktowania w nich zadań strategicznych z całą pewnością będzie tożsame z częściowym lub całkowitym zaniechaniem realizacji Strategii. Niezbędne będzie zatem opracowanie takich zasad postępowania w trakcie projektowania i przyjmowania budżetu, aby zapewnić jego zgodność z celami i zadaniami strategicznymi.

Wiadomym jest, że wielkość własnych środków budżetowych gminy nie jest adekwatna do potrzeb wynikających z planowanych do realizacji zadań. Dlatego ważne jest dążenie do pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych przy realizacji projektów gminy.

Potencjalnymi źródłami finansowania projektów mających na celu realizację określonych w Strategii zadań zmierzających do wykonania celów strategicznych, będą:

- środki wspólnotowe, w szczególności środki funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności;
- środki krajowe pochodzące z budżetu państwa, państwowych funduszy celowych;
- inna publiczna pomoc zagraniczna;
- kredyty i pożyczki.

9.1. Fundusze wspólnotowe

Fundusze strukturalne są – obok *Funduszu Spójności* i *Europejskiego Banku Inwestycyjnego* – narzędziami realizacji polityki Unii Europejskiej, która zmierza do wyrównywania różnic społecznych i gospodarczych w krajach członkowskich.

Źródłami finansowania w latach 2007 - 2013 będą:

- fundusze strukturalne:
 - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
 - Europejski Fundusz Społeczny (EFS)
- Fundusz Spójności (FS)

Koncepcja ograniczenia liczby funduszy (w latach 2004-2006 było cztery fundusze strukturalne), była koniecznością uproszczenia systemu finansowego i nadania mu większej przejrzystości.

Programy współfinansowane z EFRR i FS w latach 2007-2013:

- Programy centralne:
 - Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
 - **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko**
 - **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka**
 - Program Operacyjny Pomoc Techniczna
 - Program Operacyjny Europejskiej Współpracy Terytorialnej
- **Regionalne Programy Operacyjne (16 programów)**

Programy współfinansowane z EFS w latach 2007-2013:

• **Program Operacyjny Kapitał Ludzki.**

Z punktu widzenia celów strategicznych i zadań określonych w Strategii Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice, obecnie najważniejszymi programami dla Gminy będą: PO Infrastruktura i Środowisko, PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał Ludzki oraz RPO dla Województwa Dolnośląskiego.

Niżej przedstawiono priorytety finansowane z interesujących gminę funduszy:

Program Operacyjny	Priorytety współfinansowania
PO Infrastruktura i Środowisko	I. Gospodarka wodno – ściekowa II. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi III. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska IV. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska V. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych VI. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T VII. Transport przyjazny środowisku VIII. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe IX. Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej X. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku XI. Bezpieczeństwo energetyczne XII. Kultura i dziedzictwo kulturowe XIII. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia XIV. Infrastruktura szkolnictwa wyższego XV. Pomoc techniczna XVI. Konkurencyjność regionów
PO Innowacyjna Gospodarka	I. Badania i rozwój nowoczesnych technologii II. Infrastruktura sfery B+R III. Kapitał dla innowacji IV. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia V. Dyfuzja innowacji VI. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym VII. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji VIII. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki IX. Pomoc techniczna
PO Kapitał Ludzki	I. Zatrudnienie i integracja społeczna II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących III. Wysoka jakość systemu oświaty IV. Szkolnictwo wyższe i nauka V. Dobre rządzenie VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich VII. Promocja integracji społecznej VIII. Regionalne kadry gospodarki IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach X. Pomoc techniczna

Duże znaczenia przy wnioskowaniu o środki finansowe z funduszy europejskich dla projektów realizowanych przez Gminę, będzie miał RPO dla Województwa Dolnośląskiego, dlatego niżej został on opisany szerzej.

9.2. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego⁶

Cele i priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (RPO) z są spójne ze „Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”, z którą powiązana jest niniejsza Strategia. Ustalając strategię programu uwzględniono potrzebę zdynamizowania realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej określoną na szczeblu państw członkowskich w „Zintegrowanym Pakiecie Wytycznych dla Wzrostu Zatrudnienia na lata 2005-2008, a w Polsce w Krajowym Programie Reform na lata 2005-2008 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej”(KPR).

Główny cel programu określono jako:

„Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”.

Cel ten jest tożsamy z celem nadrzędnym strategii województwa. W swoich założeniach cel główny obejmuje całokształt przedstawionych w analizie społeczno-gospodarczej stosunków społecznych, ekonomicznych, warunków pracy, zamieszkiwania i obsługi ludności (m.in. dostępność szerokiego wachlarza usług dla ludności w sferze: bytowej, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, rekreacji i wypoczynku), a także warunków tworzonych przez walory i niedostatki środowiska przyrodniczego oraz ład przestrzenny i funkcjonalność zagospodarowania terenów. Zarówno podniesienie poziomu gospodarczej i społecznej konkurencyjności regionu, jak i poprawa jakości życia ludności uwzględniać musi użytkowanie zasobów naturalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju.

Wzrost konkurencyjności przy jednoczesnym podnoszeniu jakości życia społeczności regionu i poprawie stanu środowiska, wymagało wdrażania celów szczegółowych Regionalnego Programu Operacyjnego:

I. Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność – odnosi się głównie do sfery gospodarczej, do wzrostu konkurencyjności regionalnej gospodarki wykorzystującej osiągnięcia sektora B+R, do rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy, stosującego nowoczesne techniki informacyjne.

II. Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej – wskazuje na konieczność eliminacji, zdiagnozowanej luki infrastrukturalnej w najważniejszych aspektach, między innymi: sferze wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, komunikacji, dostarczania i wytwarzania energii, szczególnie ze źródeł odnawialnych..

III. Poprawa bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury społecznej – dotyczy warunków bytowych ludności w wielu aspektach m.in. dostępności i jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i zdrowotnych.

Powyżej przedstawione cele będą realizowane z uwzględnieniem przestrzegania zasad partnerstwa, równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, jak również zrównoważonego rozwoju.

Realizacji celu głównego i celów szczegółowych RPO służyć będzie 10 priorytetów powiązanych z celami szczegółowymi RPO oraz sferami i celami Strategii Rozwoju

⁶ Opis programu w dużej części cytowany z „RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2015”.

Województwa Dolnośląskiego. Jak wcześniej opisano, cel nadrzędny oraz cele strategiczne i priorytety „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice na lata 2007-2015” są ściśle powiązane z celami Strategii Dolnego Śląska.

Tabela 8. Priorytety RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2015.

Priorytety RPO	Cele szczegółowe RPO	Sfera / Cel Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego
1. Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw („Przedsiębiorstwa i innowacyjność”)	I. Wzrost aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność	Sfera: Gospodarcza Cel: Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska
2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku („Społeczeństwo informacyjne”)		
3. Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku („Transport”)	II. Rozwój infrastruktury służącej poprawie jakości środowiska, warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej	Sfera: Przestrzenna Cel: Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska („Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”)		
5. Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku („Energetyka”)		
6. Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska („Turystyka i Kultura”)		
7. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku („Edukacja”)	III. Poprawa bytu mieszkańców i wzrost konkurencyjności regionu poprzez modernizację rozbudowę infrastruktury społecznej	Sfera: Społeczna Cel: Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich twórczych i otwartych na świat
8. Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku („Zdrowie”)		
9. Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”)		
10. Pomoc techniczna		

Priorytety RPO tworzą spójny, wzajemnie uzupełniający się układ reagujący na zidentyfikowane potrzeby rozwoju regionu – podobnie jak zadania określone w strategii Rozwoju Jelcza-Laskowic. Osiągnięcie wyznaczonych celów możliwe będzie dzięki realizacji działań ujmowanych w ramach poszczególnych priorytetów.

Wzrostowi aktywności gospodarczej opartej o wiedzę i innowacyjność sprzyjać będą przedsięwzięcia w zakresie modernizacji procesów produkcyjnych oraz wdrażania nowych technologii – przede wszystkim w MŚP (**Priorytet „Przedsiębiorstwa i innowacyjność”**). Priorytet ten jest ukierunkowany na zmniejszenie dystansu dzielącego Dolny Śląsk w tych dziedzinach od innych regionów Unii Europejskiej. Osiągnięciu celu służyć będą ponadto działania ukierunkowane na przedsięwzięcia w zakresie kształtowania i rozwoju

społeczeństwa informacyjnego (**Priorytet „Społeczeństwo informacyjne”**). W zakresie społeczeństwa informacyjnego szczególnie preferowane będą projekty dotyczące obszarów wiejskich i małych miast, na których dostępność do sieci internetowej jest zdecydowanie mniejsza niż na pozostałych obszarach województwa.

Infrastruktura to podstawa nie tylko efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej i wysokiej aktywności inwestycyjnej, lecz także źródło wieloaspektowego postępu w sferze środowiskowej. Szczególnego znaczenia nabiera współcześnie dostępność komunikacyjna regionu oraz jego poszczególnych jednostek osadniczych. Poprawa połączeń komunikacyjnych stworzy szersze możliwości dla alokacji kapitału, w tym zagranicznego, z czym wiązać się będzie również rozwój regionalnego rynku pracy (**Priorytet „Transport”**).

Nieodzwonne będą także przedsięwzięcia w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego, a zwłaszcza dotyczące rozwoju infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz gospodarki odpadami oraz zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza (**Priorytet „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”**). Działania w dziedzinie zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego oraz monitoringu środowiska odnoszącego się do zrównoważonego rozwoju, a pośrednio do poprawy jakości życia i wzrostu gospodarczej konkurencyjności regionu. W podobny sposób do realizacji celu głównego przyczyniać się będą działania ujęte w ramach **priorytetu „Energetyka”**.

Dolnośląski potencjał turystyczny, kulturowy i uzdrowiskowy należy do najbardziej atrakcyjnych w kraju. Jego rozwój, promocja i gospodarcze uaktywnienie przyczyni się do wzrostu konkurencyjności regionu (**Priorytet „Turystyka i Kultura”**). W ramach poszczególnych priorytetów realizujących zapewniono preferencje dla obszarów wiejskich i małych miast.

Przedsięwzięcia realizowane w zakresie rozwoju sfery edukacji (**Priorytet „Edukacja”**) i ochrony zdrowia (**Priorytet „Zdrowie”**), służyć będą do poprawy warunków bytu ludności tworzonych przez stan i funkcjonowanie infrastruktury społecznej. Poprawie jakości życia ludności miejskiej w regionie dolnośląskim oraz wzrostowi aktywności gospodarczej miejskiej przestrzeni sprzyjać będą przedsięwzięcia ujęte w ramach **Priorytetu „Miasta”**. Przedsięwzięcia w tym zakresie przyczynią się do poprawy sytuacji gospodarczej i społecznej najbardziej zdegradowanych obszarów miejskich, w tym przemysłowych i powojkowych, w wybranych miastach regionu (powyżej 10 tys. mieszkańców). Działania na tych obszarach wynikać będą z przygotowanych przez władze miejskie programów i muszą być odpowiednio skoncentrowane, tak aby uzyskać znaczące efekty na tych terenach, nie tylko dla mieszkańców, ale także dla potencjalnych inwestorów i turystów.

9.3. Banki, fundusze krajowe i inne fundusze międzynarodowe ⁷

Oprócz funduszy wspólnotowych, istnieje możliwość aplikacji o środki finansowe z innych instrumentów zagranicznej pomocy finansowej, środków budżetowych państwa, funduszy celowych oraz środków prywatnych w ramach Ustawy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym⁸.

⁷ Wykorzystano informacje zawarte w „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku.”

⁸ Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o Partnerstwie Publiczno – Prywatnym (Dz.U. nr 169, poz. 1420).

Tabela 9. Instrumenty zagranicznej pomocy finansowej w ramach organizacji międzynarodowych.

Źródła finansowania	Cel finansowania	Główne obszary wsparcia
Europejski Bank Inwestycyjny	Wspieranie i współfinansowanie projektów UE, które mają na celu rozwój regionów gospodarczo opóźnionych – poprawa infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej – wspieranie ochrony środowiska – zmniejszenie zużycia energii – wzmocnienie międzynarodowej konkurencyjności przemysłu – sprzyjanie rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw	Infrastruktura drogowa. Likwidacja skutków klęsk żywiołowych (powodzie, osuwiska). Kredyty dla rządu na wsparcie budżetu państwa w zakresie prefinansowania projektów w ramach programów unijnych oraz w zakresie refinansowania wydatków poniesionych przez budżet państwa na programy inwestycyjne. Bezpośrednie kredyty (z gwarancją Skarbu Państwa i bez gwarancji) oraz linie kredytowe, udzielane za pośrednictwem banków komercyjnych dla samorządów (na wsparcie projektów infrastrukturalnych, w tym projektów w ramach Programów UE). Bezpośrednie kredyty (z gwarancją Skarbu Państwa i bez gwarancji) oraz linie kredytowe dla sektora prywatnego, tzw. global loans dla banków, na pożyczki udzielane na warunkach komercyjnych dla samorządów i MSP.
Bank Światowy	Szeroko zakrojona pomoc finansowa i techniczna dla Polski w celu wsparcia transformacji gospodarczej i rozwoju ekonomicznego.	Wsparcie rozwoju sektora prywatnego. Reforma sektora bankowego i finansowego. Odbudowa i poprawa infrastruktury. Restrukturyzacja sektorów szczególnie wrażliwych. Współpraca i wsparcie rozwoju sektora samorządowego. Ochrona środowiska.
Europejski Obszar Gospodarczy	Przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego.	Ochrona środowiska, ukierunkowana na redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii. Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystywanie i zarządzanie zasobami naturalnymi. Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym rewitalizacja miast. Rozwój zasobów ludzkich m.in. poprzez promowanie wykształcenia i szkoleń, wzmocnianie potencjału administracyjnego oraz procesów demokratycznych w instytucjach samorządowych.
Norweski Mechanizm Finansowy	Zredukowanie dysproporcji społecznych i ekonomicznych na terenie EOG, co ma się przyczyniać do skonsolidowania zdolności nowych państw członkowskich do wzięcia pełnego udziału w wewnętrznym rynku rozszerzonego Europejskiego Obszaru Gospodarczego	Wdrażanie przepisów z Schengen, wspierania Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również umacnianie sądownictwa, Ochrona środowiska z uwzględnieniem umacniania administracyjnych zdolności wprowadzania w życie przepisów i procedur dotyczących projektów inwestycyjnych. Polityka regionalna i działania przygraniczne. Pomoc techniczna przy wdrażaniu <i>acquis communautaire</i>

Tabela 10. Instrumenty finansowe i instytucje finansujące w ramach środków krajowych.

Źródła finansowania	Cel finansowania	Główne obszary wsparcia
Środki budżetu państwa (rezerwa celowa) oraz środki funduszy celowych (Fundusz Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).	Projekty realizowane w ramach programów z udziałem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.	M.in. finansowe wspieranie nowych inwestycji, promocja eksportu. Rozwój przedsiębiorczości.
Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych	Sfinansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego, małych i średnich przedsiębiorstw oraz współfinansowanie programów lub projektów w ramach programów pomocowych UE.	Finansowanie zakupu materiałów lub wyrobów gotowych, na wykonanie dóbr inwestycyjnych przeznaczonych na eksport o wartości kontraktowej powyżej 10 mln euro.
Fundusz Poręczeń Unijnych	Realizowanie przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.	Gwarancją lub poręczeniem może być objęta kwota kredytu oraz kwota zobowiązań wynikających z emisji obligacji przeznaczona na finansowanie nakładów: refinansowanych ze środków Unii Europejskiej, wkładu własnego kredytobiorcy realizującego przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.
Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych	Przygotowanie przez gminy oraz ich związki projektów inwestycji komunalnych, przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej.	Inwestycje komunalne
Krajowy Fundusz Drogowy utworzony w BGK	Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, finansowanie sieci dróg krajowych.	Finansowanie zadań z zakresu przygotowania, budowy, remontów, przebudowy oraz utrzymania i ochrony autostrad, dróg ekspresowych i innych krajowych.
Krajowy Fundusz Kapitałowy	Udzielanie wsparcia finansowego funduszom kapitałowym, inwestującym w małe i średnie przedsiębiorstwa.	Działania podejmowane w zakresie inwestycji i monitoringu dla małych i średnich przedsiębiorstw.
Finansowe wsparcie inwestycji wieloletnich o dużym znaczeniu dla gospodarki (projekt ustawy w MgiP)	Wspieranie inwestycji wieloletnich.	Utworzeniu nowego lub rozbudowie istniejącego przedsiębiorstwa, podjęciu w przedsiębiorstwie kroków obejmujących wprowadzenie zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, w tym o charakterze innowacji technologicznej, zmian wyrobu lub usługi, w tym także zmian w zakresie sposobu świadczenia usług oraz tworzeniu nowych miejsc pracy związanych z wymienionymi inwestycjami.

Źródła finansowania	Cel finansowania	Główne obszary wsparcia
Partnerstwo Publiczno-Prywatne (PPP)	Stworzenie optymalnych ram prawnych dla przedsięwzięć publicznych z udziałem partnerów prywatnych, pobudzenie inwestycji sektora publicznego zwłaszcza infrastrukturalnych.	Stworzenie optymalnych warunków dla przedsięwzięć publicznych z udziałem partnerów prywatnych
Samorządowo-rządowe operacyjne programy rozwoju regionalnego dla obszarów problemowych	Działania restrukturyzacyjne w określonych regionach i branżach.	Doprowadzenie do szybkich zmian na poziomie podmiotów gospodarczych, sprzyjających podnoszeniu efektywności gospodarowania czynnikami produkcji i wzrostowi konkurencyjności.
Instrument rozwojowy UE: „Rewitalizacja miast i miasteczek”.	Skoncentrowanie działań prorozwojowych różnego typu na dominujących elementach struktury osiedleńczej Polski, znajdujących się w bardzo złej kondycji gospodarczej.	Nadanie silnego, skoncentrowanego impulsu rozwojowego wielu potencjalnym subregionalnym ośrodkom wzrostu; rozruch gospodarczy danego ośrodka miejskiego i pro wzrostowe oddziaływanie na otoczenie (obszary wiejskie); generowaniu atrakcyjnych warunków do podejmowania działalności gospodarczej MSP i inwestowania kapitału prywatnego w sektor usług komunalnych i finansowych (gwarancje, poręczenia, tworzenie kapitału załóżkowego) oraz optymalizowaniu zarządzania komunalnego.
Eko-Fundusz	Wsparcie przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska (ekokonwersja długu polskiego względem Klubu Paryskiego)	Do zadań priorytetowych należy zaliczyć: zmniejszenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi; ograniczenie transgranicznego transportu, dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji; ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej; ochrona różnorodności biologicznej; gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych.

9.4. Projekty Gminy współfinansowane ze środków UE

Z alokacji środków funduszy unijnych na lata 2004-2006, gmina Jelcz-Laskowice pozyskała dofinansowanie na cztery projekty:

- Budowa kanalizacji sanitarnej w Miłoszycach – etap I – dofinansowanie EFRR w wysokości 3.287,0 tys. PLN.
- Elektroniczny obieg dokumentów w UMiG Jelcz-Laskowice – dofinansowanie EFRR w wysokości 27,5 tys. PLN.
- Ultrasonografia w prewencji chorób układu krążenia i rehabilitacji w gminie Jelcz-Laskowice – dofinansowanie EFRR w wysokości 179,1 tys. PLN.
- Adaptacja byłej SUW na świetlicę wiejską i remizę oraz zagospodarowanie placu zabaw – dofinansowanie z EFOiGR.

10. WDRAŻANIA STRATEGII, MONITORING I DOKONYWANIE ZMIAN⁹

Wdrażanie Strategii powiązane jest z udziałem zorganizowanego zespołu ludzkiego, wymaga budżet do realizacji zadań oraz promocji. Należy również pamiętać, że Strategia jak wiele dokumentów planistycznych podlega ciągłej weryfikacji wynikającej z zmian uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Istnieje zatem możliwość w całym okresie jej realizacji do dokonywania zmian w strategii.

10.1. Zespół ds. Wdrożenia Strategii

Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie Strategii wymaga funkcjonowania w strukturze Urzędu Miasta i Gminy organu realizującego działania koncepcyjne, organizacyjne, koordynacyjne oraz kontrolne i informacyjne. Konstruktywną odpowiedzią na to zapotrzebowanie powinno stać się powołanie Zespołu ds. Wdrażania i Monitoringu realizacji Strategii.

W skład Zespołu powinni wejść między innymi wybrani pracownicy Urzędu, przedstawiciel Rady Miasta, przedstawiciele jednostek organizacyjnych z udziałem Gminy oraz autorzy dokumentu i inne osoby lub firmy związane z realizacją konkretnych projektów.

Biorąc pod uwagę strukturę Strategii, doświadczenia innych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji planów strategicznych, wyróżnić można następujące, związane w wdrażaniem Strategii, funkcje Zespołu ds. Wdrażania Strategii:

- Funkcja koncepcyjna.
- Funkcja monitoringowo-wnioskodawcza.
- Funkcja wewnętrznej dystrybucji informacji.
- Funkcja promocyjna.
- Funkcja kooperacyjna.

FUNKCJA KONCEPCYJNA

Wskazane jest aby Zespół ds. Wdrażania i Monitoringu realizacji Strategii:

- 1) Sporządzał projekty wykonawcze zadań strategicznych i po akceptacji Burmistrza przekazywał:
 - właściwym komórkom Urzędu;
 - jednostkom organizacyjnym w regionie i podmiotom współpracującym z samorządem w realizacji zadań strategicznych.
- 2) Oceniał i modyfikował projekty wykonawcze zadań strategicznych sporządzone przez inne podmioty za pomocą wytypowanego przedstawiciela Zespołu lub ich grupę.
- 3) Wnioskował do Burmistrza o powierzenie lub zlecenie wykonania projektu wykonawczego danego zadania strategicznego specjalistom spoza Zespołu, w sytuacji gdy zadanie tego wymaga.

Wskazane jest, aby w trakcie sporządzania lub modyfikowania projektów wykonawczych Zespół współpracował z komisjami Rady Miasta Jelcz-Laskowice.

FUNKCJA MONITORINGOWO-WNIOSKODAWCZA

Jedną z podstawowych cech zarządzania strategicznego jest stałe monitorowanie sytuacji, w jakiej znajduje się zarządzana organizacja. Monitoring ten musi dotyczyć nie tylko jej

⁹ W opracowaniu rozdziału wykorzystano koncepcję zawartą w „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku.”

wnętrza, ale również bliższego i dalszego otoczenia. Jego kluczową cechą jest zakres czasowy obejmujący nie tylko teraźniejszość, ale i przewidywalną w akceptowalnym zakresie przyszłość. Zespół musi zapewnić odpowiedni monitoring Strategii. Jego celem będzie uruchamianie procedur modyfikowania niektórych części Strategii, tak by zawsze była ona skutecznym i efektywnym narzędziem osiągania celów strategicznych i priorytetów, które są najważniejszym elementem dokumentu.

W związku z tym Zespół powinien:

- identyfikować nowe właściwości i czynniki istotne z punktu widzenia pozycji strategicznej regionu;
- monitorować poziom zawartych w Strategii oraz nowych, zidentyfikowanych właściwości i czynników istotnych z punktu widzenia pozycji strategicznej regionu;
- okresowo analizować właściwość listy zadań strategicznych;
- informować o potrzebie modyfikacji Strategii w części analitycznej lub / i w części zadaniowej, a także przedstawiać propozycje tych zmian;
- informować o konieczności kompleksowej aktualizacji Strategii;
- identyfikować nowe, korzystniejsze koncepcje realizacji poszczególnych zadań strategicznych i uzupełniać o nie projekty wykonawcze zadań strategicznych.

FUNKCJA WEWNĘTRZNEJ DYSTRYBUCJI INFORMACJI

Stopień osiągnięcia przyjętych celów w nakreślonym horyzoncie czasowym w dużej mierze zależy od sprawności obiegu informacji na temat Strategii między decydentami i zainteresowanymi jednostkami organizacyjnymi. Niedoinformowanie może nie tylko ograniczać efektywność działań, spowodować ich sprzeczność czy prowadzić do konfliktów, ale nawet stać się jedną z przyczyn zaniechania realizacji Strategii.

Rolą Zespołu będzie zatem:

- pełnienie roli forum wymiany informacji, poglądów i koncepcji związanych z realizacją Strategii;
- pozyskiwanie, opracowywanie i przekazywanie danych na temat realizacji założeń dokumentu oraz danych statystycznych według zapotrzebowania Komisji Rady Miejskiej realizującej monitoring efektów strategii,
- sporządzanie raportów z realizacji zadań strategicznych oraz efektów monitoringu.

FUNKCJA PROMOCYJNA

Wdrażanie Strategii jak i postępy w realizacji, powinno być nagłośnione w regionalnych środkach masowego przekazu. Promocja ma duże znaczenie zarówno dla władz samorządowych jak i społeczności lokalnej. Powszechnie udostępnienie szerokiej informacji o przebiegu realizacji Strategii skutkować będzie wzrostem zaufania do władzy samorządowych, akceptacją działań przez nią podejmowanych, a także zwiększeniem zaangażowania społecznego. Potwierdzi to również, że Strategii jako dokument jest użytecznym narzędziem zarządzania.

Zespół ds. Wdrażania Strategii powinien zatem wypełniać szereg czynności związanych z jej „public relations”. Do jego zadań będzie należeć w szczególności:

- przygotowywanie krótkich publikacji prasowych (np. okresowych sprawozdań) na temat realizacji Strategii;
- przygotowywanie materiałów na temat Strategii według zapotrzebowania zgłaszanego przez przedstawicieli mediów;
- projektowanie i wykonywanie czynności związanych z promocją Strategii, realizowanych „przy okazji” działań promocyjnych prowadzonych przez samorząd województwa.

Upublicznienie realizacji Strategii jest jednym z gwarantów jej realizacji, a także znacząco podnosi prawdopodobieństwo kontynuacji realizacji przez Radę Miasta i Samorząd Gminy przyszłej kadencji.

FUNKCJA KOOPERACYJNA

Do realizacji zadań strategicznych Gminy niezbędna jest szeroka współpraca zarówno różnych podmiotów gospodarczych, jak i samorządowych, organizacji społecznych i stowarzyszeń. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- samorząd powiatu i samorzady sąsiednich gmin,
- lokalne podmioty gospodarcze,
- instytucje dystrybuujące środki pomocowe lub / i wspierające samorzady w sposób pozamaterialny,
- organizacje społeczne działające w sferze kultury, sportu, rekreacji, oświaty, ochrony zdrowia i ochrony środowiska.

Podstawowymi przesłankami inicjacji i realizacji współpracy są możliwości poprawy skuteczności i efektywności wdrażania Strategii, pozyskania dodatkowych środków finansowych oraz wykorzystania cennych koncepcji dynamizujących działalność samorządu Gminy. Niezbędna jest zatem identyfikacja potencjalnych partnerów współpracy, a następnie zaprojektowanie i wykonywanie czynności korzystnych dla obu stron. Prawdopodobne jest również zaistnienie sytuacji, w której podmiot wystąpi z koncepcją lub szczegółową propozycją dotyczącą realizacji danego zadania strategicznego. Konieczna stanie się wtedy analiza propozycji pod kątem korzyści, jakie przynieść może ona na gospodarczej, społecznej lub środowiskowej płaszczyźnie rozwoju Gminy.

Zespół powinien podjąć się następujących działań:

- stały monitoring zbiorowości podmiotów, które mogą stać się partnerami współpracy w zakresie zadań strategicznych oraz identyfikowanie partnerów określonego typu do wspólnej realizacji danego zadania (w tym głównie źródeł finansowania pozabudżetowego);
- uczestnictwo przy opracowywaniu innych dokumentów planistycznych samorządu Gminy (np. MPZP, POS, PGK, WPI) oraz powiatu korelujących ze strategią Gminy.

W związku z tym żaden z planów realizowany przez samorząd typu nie może być sporządzany bez udziału jego przedstawiciela, obowiązkiem przedstawiciela Zespołu będzie:

- udział w sporządzaniu wniosków o finansowe lub inne wsparcie realizacji zadań strategicznych – chodzi tu o wnioski adresowane do tzw. „instytucji pomocowych” lub organów władzy / administracji państwowej, (wnioski mogą być przygotowywane przez zatrudnionych specjalistów Urzędu lub zlecone do wykonania profesjonalnym firmą zewnętrzną);
- informowanie Burmistrza i RM o nowych, zidentyfikowanych możliwościach w zakresie współpracy, w tym przede wszystkim o nowych możliwościach finansowania pozabudżetowego,
- nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi partnerami współdziałania strategicznego;
- opiniowanie zewnętrznych propozycji zmiany Strategii.

10.2. Monitorowanie realizacji Strategii

Monitoring procesu realizacji Strategii jest zadaniem równie ważnym, jak jej sporządzenie i wdrażanie. Zaniechanie kontroli realizacji planu strategicznego może bowiem skutkować gwałtownym spadkiem skuteczności i efektywności procesu wdrożeniowego. Powszechnie stosowanym w tym zakresie rozwiązaniem jest ocena stopnia i tempa osiągania celów operacyjnych. Służy temu zestaw mierników pozwalających na zweryfikowanie czy dany cel

operacyjny został w założonym terminie zrealizowany. Osiągnięcie wszystkich lub w zdecydowanej większości założonych wartości mierników oznaczać będzie realizację wyznaczonych celów operacyjnych, a więc osiągnięcie głównych celów strategicznych.

Monitoring procesu wdrażania Strategii powinien być przypisany Radzie Miasta przez wybraną do tego celu Komisję. Rozwiązanie takie ma dwie istotne zalety:

- o jest zgodnie z polskim prawem samorządu gminy w którym RM pełni funkcje kontrolne w stosunku do organu wykonawczego;
- o funkcje wykonawcze zostają oddzielone od funkcji kontrolnych sprawowanych przez organ kontrolny.

METODY I NARZĘDZIA MONITORINGU

Cechą charakterystyczną każdego monitoringu jest systematyczne prowadzenie badań i ocen. Chodzi o prowadzenie ciągle uaktualnianej bazy danych w ujęciu wielkości bezwzględnych, wskaźników dynamiki zmian oraz wskaźników natężenia. Ocenione zostaną:

- realizacja założonych działań w ramach przyjętych priorytetów;
- odczucia podmiotów gospodarczych dotyczących rozwoju;
- odczucia mieszkańców gminy dotyczące rozwoju i poziomu życia.

Na szczególną uwagę zasługują okresowe badania ankietowe opinii publicznej – mieszkańców gminy oraz przedsiębiorstw działających na terenie gminy, co jest jedną z metod monitoringu. Chodzić o uzyskanie oceny sytuacji społeczno-gospodarczej jaka powstaje w opinii, czy świadomości podmiotów gospodarczych i społeczności, która oraz akceptowalność realizacji strategii i dokonywanych zmian.

Do prawidłowego monitoringu niezbędne jest również przygotowanie odpowiedniej bazy danych, na podstawie której można prowadzić analizy stanu aktualnego i zachodzących zmian. Podstawowe dane powinny być przygotowywane i gromadzone na poziomie gminy, a potem agregowane do powiatów, województw, urzędu statystycznego.

Poniżej przedstawiano podstawowe wskaźniki monitoringu niezbędne do uaktualniania bazy danych.

Tabela 11. Podstawowe wskaźniki monitoringu realizacji strategii.

Wskaźnik	Źródło informacji
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON mających siedzibę na terenie Gminy.	WUS
Liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego.	
Liczba bezrobotnych z podziałem na mężczyzn i kobiety, miasto i wieś, wiek, wykształcenie.	PUP Oława
Liczba gospodarstw agroturystycznych, pensjonatów.	Urząd Gminy
Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe z programów wspólnotowych.	Urząd Marszałkowski
Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu jako procent ogółu gospodarstw domowych.	Ankieta
Pracujący według sektorów: sektor rolniczy, przemysł i budownictwo, usługi rynkowe, usługi nierynkowe	WUS

Wskaźnik	Źródło informacji
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON	WUS
Liczba podmiotów, które podjęły lub zakończyły działalność (w rozbiciu na wskazane kategorie)	Urząd Gminy
Liczba spółek prawa handlowego	WUS
Liczba podmiotów gospodarczych zaliczanych do sektora MSP.	WUS
Liczba pracujących ogółem, w tym w sektorze prywatnym	WUS
Saldo migracji ludności	WUS
Drogi publiczne o twardej nawierzchni: km z podziałem na krajowe, powiatowe i gminne	PZD
Długość dróg wybudowanych lub remontowanych.	Urząd Gminy
Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 mieszkańców.	Wydział Komunikacji
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ludności ogółem, w tym na wsi	ZGK
Ludność korzystająca z kanalizacji w % ludności ogółem, w tym na wsi	ZGK
Ludność korzystająca z gazu sieciowego w % ludności ogółem, w tym na wsi	
Użytki rolne i grunty orne w ha.	Urząd Gminy
Odsetek pracujących na wsi poza rolnictwem jako procent ludności mieszkającej na wsi.	Ankieta
Liczba utworzonych miejsc pracy poza rolnictwem.	
Ludność w wieku nieprodukcyjnym oraz w wieku produkcyjnym.	WUS
Mieszkania oddane do użytku (spółdzielnie, TBS)	Spółdzielnia mieszkaniowa, TBS
Liczba mieszkań komunalnych i społecznych.	Urząd Gminy
Liczba wydanych pozwoleń na budowę.	Starostwo Powiatowe
Liczba nowych domów jednorodzinnych, szeregowych.	Starostwo Powiatowe
Udział lasów i gruntów leśnych w powierzchni ogółem.	Urząd Gminy
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska.	Urząd Gminy
Liczba dzieci w przedszkolach.	Urząd Gminy
Liczba uczniów szkół podstawowych.	Urząd Gminy
Liczba uczniów szkół gimnazjalnych.	Urząd Gminy
Powierzchnia terenów zielonych w miastach	Urząd Gminy
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności.	ZGK
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia.	ZGK
Przepustowość oczyszczalni ścieków.	ZGK
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków w % ogólnej liczby ludności, w tym na wsi.	ZGK
Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca.	ZGK
Obszar objęty regionalnym systemem ochrony przyrody jako procent obszaru regionu.	Urząd Gminy
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca	
Liczba instytucji społecznych - aktywnych	Urząd Gminy
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych na mieszkańca.	Ankieta

Wskaźnik	Źródło informacji
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.	Urząd Gminy
Liczba zrealizowanych programów z zakresu polityki społecznej.	Urząd Gminy
Wydatki budżetów gminy na pomoc społeczną	Urząd Gminy
Liczba bibliotek z dostępem do internetu	Biblioteka Miejska
Liczba osób korzystających z bibliotek	Biblioteka Miejska
Zrewitalizowane i zmodernizowane obiekty dziedzictwa kulturowego	Urząd Gminy
Liczba osób zaangażowanych w organizacjach społecznych	
Wydatki budżetów gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.	Urząd Gminy
Pozyskane środki z budżetu państwa i UE	Urząd Gminy
Poziom wykształcenia ludności	Ankieta
Udział szkół wyposażonych w komputery z dostępem do internetu.	Urząd Gminy
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie.	Urząd Gminy
Liczba stwierdzonych przestępstw.	Policja
Wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych.	Policja
Liczba zdarzeń drogowych (kolizji i wypadków) ze wskazaniem miejsc najczęstszego występowania.	Policja
Liczba rannych w wypadkach drogowych i ofiary śmiertelne.	Policja
Liczba zachorowań na choroby cywilizacyjne: serca, nowotwory, układu oddechowego, cukrzycę.	NZOZ
Nakłady finansowe na służbę zdrowia	Urząd Gminy
Liczba realizowanych programów edukacyjnych promujących zdrowie	NZOZ
.....	

Zaprezentowane wskaźniki są podstawowymi wskaźnikami monitoringu. Jednak ze względu na charakter ewaluacyjny strategii ostateczny kształt listy wskaźników zgodnie z metodologią Unii Europejskiej może być rozszerzony o wskaźniki skuteczności i efektywności.

11. ZMIANY W STRATEGII

Strategia jako dokument planistyczny musi mieć elastyczny charakter w stosunku do permanentnie zmieniającego się otoczenia zarówno wewnętrznego (gminy) jak i zewnętrznego (powiatu, województwa, kraju). Istotna jest zatem potrzeba dokonywania jej zmian – modyfikacji, wobec potencjalnych zmian w otoczeniu prawnym, gospodarczym i społecznym, zarówno na szczeblu ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym.

Przesłanki zmian w Strategii dotyczące zadań, priorytetów czy celów, mogą być wynikiem:

- Wniosków i sugestii działających na terenie Gminy podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych oraz samych mieszkańców.
- Pojawiających się nowych ważnych szans lub zagrożeń związanych z realizacją zadań Strategii.
- Pojawiających się nowatorskich, skuteczniejszych lub efektywniejszych koncepcje realizacji zadań.

Istotna jest również świadomość możliwości popełnienia potencjalnych błędów w trakcie opracowywania Strategii. Przykładem tego może być niedostatecznie precyzyjne określenie celu lub całkowite pominięcie go. Pod tym względem dokonanie zmian może odegrać znaczącą i pozytywną rolę przekształcając cele niedookreślone w cele mierzalne i weryfikowalne.

Procedura zmian w Strategii jest zatem ściśle związane z monitorowaniem jej realizacji i powinna polegać na opracowywaniu przez Zespół ds. Wdrażania Strategii propozycji modyfikacji Strategii i przedkładaniu Radzie Miasta przez Burmistrza pozycji zmian do uchwalenia.

Wprowadzane zmiany nie zmieniają ogólnej wizji strategii, ale muszą dążyć do efektywnego realizowania celu nadrzędnego jakim jest: *„Utrzymanie dynamicznego rozwoju gminy, prowadzącego do ciągłego podnoszenia warunków bytowych jej mieszkańców oraz systematycznej poprawy jakości i czystości środowiska naturalnego”*.

12. PRZYWOŁANE DOKUMENTY

- 1). *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 – Narodowa Strategia Spójności* – dokument zaakceptowany przez Radę Ministrów oraz Komisję Europejską – z maja 2007r.
- 2). *Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.*
- 3). *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku* – Uchwała Nr XLVIII Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30.11.2005 roku.
- 4). *Strategia rozwoju Powiatu na lata 2006-2015* – strategia powiatu Oławskiego z 2006 roku.
- 5). Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95) z późniejszymi zmianami.
- 6). Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o Partnerstwie Publiczno – Prywatnym (Dz.U. nr 169, poz. 1420).
- 7). *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.*
- 8). *Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.*
- 9). *Program Operacyjny Kapitał Ludzki.*
- 10). *Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2015.*
- 11). Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jelcz-Laskowice – Załącznik 1.3 do Uchwały nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 roku.
- 12). *Strategia Rozwoju Gminy Jelcz-Laskowice do 2010 roku* – strategia Uchwalona w 2003 roku.
- 13). *Ochrona przeciwpożarowa – plan zakupu samochodów i motopomp w latach 2007-2011* – z 2007 roku.
- 14). *Ochrona przeciwpożarowa – plan remontów i modernizacji remiz w latach 2007-2011”* – z 2007 roku.
- 15). *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jelcz-Laskowice* – w aktualizacji.
- 16). *Planie Gospodarki Odpadami* – w aktualizacji.
- 17). *Ogólny Program Realizacji Społecznego Budownictwa Mieszkaniowego*
- 18). *Ogólny Program Realizacji Społecznego Budownictwa Mieszkaniowego* – Uchwała nr LV/295/98 Rada Miejska w Jelczu-Laskowicach z maja 1998 roku.
- 19). *Program budowy mieszkań współfinansowany ze środków pochodzących z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego* – Uchwała nr CLXXXIII/1022/2002 z 2002 roku.
- 20). Uchwała w sprawie udzielania przedsiębiorstwom pomocy regionalnej na wsparcie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości - Uchwała nr X/74/2007 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 29 czerwca 2007 roku.
- 21). Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu.

13. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW, WYKRESÓW

Wykaz Tabel:

TABELA 1. LUDNOŚĆ GMINY JELCZ-LASKOWICE NA TLE POWIATU OŁAWSKIEGO W LATACH 2005 – 2006.	9
TABELA 2. LUDNOŚĆ GMINY JELCZ-LASKOWICE WG PŁCI – WG STANU NA 31.12.2005R.....	9
TABELA 3. LUDNOŚĆ GMINY JELCZ-LASKOWICE W PODZIALE NA WIEK – WG STANU NA 31.12.2005R.....	10
TABELA 4. LUDNOŚĆ GMINY W PODZIALE NA WIEK PRODUKCYJNY I NIEPOPRODUKCYJNY – STAN NA DZIEŃ 31.12.2005R.....	10
TABELA 5. SFERA GOSPODARCZA – CEL, PRIORYTETY, ZADANIA.....	24
TABELA 6. SFERA PRZESTRZENNA – CEL, PRIORYTETY, ZADANIA.....	25
TABELA 7. SFERA SPOŁECZNA – CEL, PRIORYTETY, ZADANIA.....	26
TABELA 8. PRIORYTETY RPO DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2015.	32
TABELA 9. INSTRUMENTY ZAGRANICZNEJ POMOCY FINANSOWEJ W RAMACH ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH.....	34
TABELA 10. INSTRUMENTY FINANSOWE I INSTYTUCJE FINANSUJĄCE W RAMACH ŚRODKÓW KRAJOWYCH.	35
TABELA 11. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI MONITORINGU REALIZACJI STRATEGII.	40

Wykaz Rysunków:

RYS. 1. STRATEGIA GMINY, POWIATU, WOJEWÓDZTWA.	6
RYS. 2. STRATEGIA GMINY I INNE DOKUMENTY PLANISTYCZNE.	7
RYS. 3. MAPKA POWIATU OŁAWSKIEGO (ŹRÓDŁO: INTERNET).....	8
RYS. 4. PAŁAC W JELCZU.	11
RYS. 5. PAŁAC W LASKOWICACH.....	11
RYS. 6. REZERWAT ŁACHA JELCZ.....	12
RYS. 7. DĄB WE WSI DĘBINA.	13
RYS. 8. LOKALIZACJA OBSZARÓW OBJĘTYCH I PLANOWANYCH DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRZYRODY.	13
RYS. 9. PRZYRODNICZE OBSZARY CHRONIONE	14
RYS. 10. HIERARCHICZNY UKŁAD CELÓW, PRIORYTETÓW I ZADAŃ.	23

Wykaz wykresów:

WYKRES 1. LUDNOŚĆ GMINY JELCZ-LASKOWICE W PODZIALE NA WIEK – WG STANU NA 31.12.2005R	10
WYKRES 2. LUDNOŚĆ GMINY W PODZIALE NA WIEK PRZEDPRODUKCYJNY, PRODUKCYJNY I POPRODUKCYJNY – WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2005R.....	10

14. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Analiza stanu obecnego Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice.

Załącznik nr 2 – Wykaz Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP).

Załącznik nr 3 – STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JELCZ-LASKOWICE – Załącznik 1.3 do Uchwały nr XLII/253/2005 Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach z dnia 23 listopada 2005 roku.